

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

DAŇ Z FINANČNÍCH TRANSAKČÍ JAKO NÁSTROJ KOORDINACE

PŘÍMÝCH DANÍ V EU

Transactional Financial Tax as a Tool of Coordination of Direct Taxes in the EU

Student: Martina Ministrová

Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Jan Široký, CSc.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Martina Ministrová**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202R049 Účetnictví a daně**
Specializace: **02 Účetnictví a daně**
Téma: **Daň z finančních transakcí jako nástroj koordinace přímých daní v EU**
Transactional Financial Tax as a Tool of Coordination of Direct Taxes in the EU

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Daňové teorie a vymezení pojmů
  3. Deskripce procesu koordinace a harmonizace daní
  4. Analýza transakční daně
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkracek
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

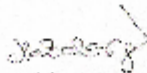
Seznam doporučené odborné literatury:

KUBÁTCOVÁ, Květa. *Daňové teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
NEKUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 320 s. ISBN 978-80-7357-695-0.
ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 4. vyd. Praha: Linde, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7201-799-9.

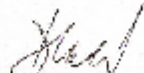
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Jan Široký, CSc.**

Datum zadání: 25.11.2011
Datum odevzdání: 11.05.2012

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

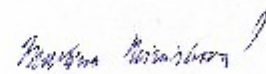

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně kromě příloh, které jsem zpracovala na základě zákonů č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, a č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a další dle materiálů, které mi byly k dispozici. Veškerou použitou literaturu a další prameny uvádím v příloženém seznamu literatury.

V Ostravě dne 01.05.2012

..... Martina Místošková

OBSAH

1. ÚVOD	4
2. DAŇOVÁ TEORIE.....	6
2.1 DAŇOVÝ SYSTÉM.....	6
2.2 DAŇ	6
2.3 ZÁKLADNÍ DAŇOVÉ POJMY	7
2.4 FUNKCE DANÍ.....	10
2.5 TŘÍDĚNÍ – KLASIFIKACE DANÍ	11
2.6 INSTITUCIONÁLNÍ TŘÍDĚNÍ DANÍ DLE OECD.....	13
2.7 CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH DANÍ.....	14
2.7.1 <i>Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)</i>	14
2.7.2 <i>Daň z příjmů právnických osob (DPPO)</i>	17
2.7.3 <i>Majetkové daně</i>	21
2.7.4 <i>Silniční daň</i>	24
2.7.5 <i>Daň z přidané hodnoty</i>	25
2.7.6 <i>Spotřební daň</i>	26
3. DESKRIPTCE PROCESU KOORDINACE A HARMONIZACE DANÍ.....	30
3.1 KOORDINACE	30
3.2 VZNIK EVROPSKÉ UNIE	31
3.3 DAŇOVÁ KOORDINACE	33
3.4 DAŇOVÁ HARMONIZACE	35
4. ANALÝZA TRANSAKČNÍ DANĚ.....	40
4.1 OBECNÉ SOUVISLOSTI PRO VZNIK TRANSAKČNÍ DANĚ.....	40
4.2 DAŇ Z FINANČNÍCH AKTIVIT	41
4.3 NÁVRH DANĚ Z FINANČNÍCH TRANSAKČÍ V EU.....	42
4.4 UPLATNĚNÍ VARIANT TRANSAKČNÍ DANĚ	44
5. ZÁVĚR.....	46
POUŽITÁ LITERATURA	48
SEZNAM ZKRATEK.....	53
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.	
SEZNAM PŘÍLOH	55

1. Úvod

Daně jsou pojmem, který je součástí života dnešního člověka již prakticky od jeho narození. Mnohdy tyto nedobrovolné poplatky platíme vědomě, často jsou však skryty v platbách každodenních, ať už třeba za cesty dopravními prostředky, návštěvami kulturních zařízení nebo nákupy základních potravin. Název těchto plateb byl pak ve vývoji našeho jazyka odvozen od slova dáti a berně od základu brát. V nejstarších dobách historie lidské společnosti se tak mohly označovat dary božstvům, které v tehdejším chápání měly zajistit hojnost potravy a úrody, později to byly nedobrovolné dary příslušníkům vůdčích knížecích stavů, avšak s utvářením státotvorných uskupení na našem území vzniká potřeba panovníka financovat jednorázové nebo mimořádné události právě touto formou, ať už na obranu země nebo opačně na výdaje válečných tažení či snad výdaje samotného dvora. Postupně tedy dochází v čase k stále propracovanějšímu systému správy těchto daní, jejich výběru a rozložení, kdy se dnes mohou stát nejen nástrojem hospodářské politiky státu, od kterého se požaduje především naplnění veřejného rozpočtu, ale lze jej chápat a použít jako nástroj ovlivňování makroekonomických ukazatelů, úrovně nezaměstnanosti či snad zvyšování růstu ekonomiky. Staly se tak poplatkem stanoveným zákonem a týkajícího se dnes nejen všech občanů, ale i všech ekonomických objektů působících na území státu, kdy jejich souhrn je nazván tzv. daňovým systémem.

Každá země má nastavený svůj daňový systém, který je součástí ekonomiky státu s určitými většími nebo menšími odlišnostmi. Správné nastavení tohoto systému je úkolem vlády, neboť příjem z něj bývá nejvýznamnějším, ale ne však jediným příjmem státního rozpočtu. Optimální daňový systém by v dnešním pojetí měl být jednoduchý, právně perfektní, spravedlivý a efektní. Z podstaty jednoduchosti či snad jednoznačnosti daňového systému by měl vyplývat stav, kdy daň je pro daný subjekt jasně určená, co nejméně jej zatěžuje z hlediska legislativy a nákladnosti. V daňové spravedlnosti by pak mělo být správné nastavení její velikosti, kdy subjekt přispívá prostřednictvím daní na společné potřeby a která by měla odpovídat jeho možnostem a prospěchu, který čerpá ze služeb poskytovaných státem. Právní perfektnost si pak bere na zřetel důležitost zamezit možnosti vyhnout se placení a odvodu daně díky neúplným a mnohdy nepřesným formulacím v daných zákonech a od daňové efektivnosti lze pak požadovat, aby byl minimalizován rozdíl mezi ztrátou užitku subjektu, který daň odvádí a výnosem pro veřejný rozpočet a také to, aby tímto zásahem byly narušeny vztahy na trhu co možná nejméně. Není se pak co divit, že požadavky na výběr daní se mění v průběhu času a dochází stále k jeho vývoji, ať již před rokem 1993, kdy došlo

k vzniku samostatné České republiky, ale hlavně poté a v současné době. Dalším aspektem, který souvisí s dalšími úpravami, kterými náš daňový systém již prošel nebo se jím v budoucnu nevyhne, byl vstup ČR do Evropské unie.

Snahou Evropské unie je harmonizace a koordinace daňových systémů členských států unie. V rámci EU je proces rozhodování v otázce daní založen na principu jednomyslnosti. Je to velice složitý proces a to zejména v dnešní době. V této práci se chci zaměřit nejen na pojmy, rozdělení a charakteristiku daní přímých či nepřímých v daňovém systému České republiky a jejich optimalizací, ale také se budu věnovat harmonizaci a koordinaci daní i v rámci Evropské unie.

V poslední části bychom se zaměřili na daň z finančních transakcí, kterou chystá zavést EU a která je dnes velmi aktuálním tématem. Ke zpracování bakalářské práce použiji metodu deskripce a analýzy.

Cílem bakalářské práce je nejprve vymezení základních pojmů, a daňového systému v České republice a dále na tomto základě řešit možnou koordinaci a harmonizaci daní nejen v rámci ČR, ale i Evropské unie jako hospodářského celku se zamyšlením a analýzou společné daně EU - jde o návrh transakční daně (daň z finančních transakcí).

Bakalářská práce je zpracovávána pomocí počítačové techniky v prostředí Microsoft Office. Text, schémata a tabulky jsou tvořeny pomocí textového editoru Microsoft Word a Microsoft Excel.

Veškeré údaje v této práci jsou vztaženy k legislativě platné k 31. 12. 2011.

2. Daňová teorie

Tato kapitola se zabývá definováním základních pojmů týkajících se daní, daňové teorie a podrobnější charakteristiky určitých daní. Základní úloha státu je zajištění obrany, školství, zdravotnictví a sociální oblasti. Zdrojem neboli příjmem veřejných rozpočtů, který je nezbytně nutný k plnění těchto základních úkolů se staly daně. Tyto daně jsou shrnuty v daňovém systému každého státu i Evropské unie. Fungování správy a veřejné ekonomiky je tedy z velké části závislé na daňovém systému země. Daňový systém tvoří tedy více daní a tím může plnit i více funkcí v rámci fiskální politiky státu.

2.1 Daňový systém

„Daňový systém je souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním (daňová jurisdikce), vybírají“.¹ Dobrý daňový systém má být:

- Efektivní – požaduje se tím minimalizace difference mezi ztrátou prospěchu daňových subjektů a ziskem veřejných rozpočtů.
- Spravedlivý – znamená, že daný daňový subjekt se bude podílet na společných potřebách dle eventualit a užitku, který vnímá ze spotřeby služeb poskytovaných státem.
- Jednoduchý a jednoznačný – samotná konstrukce daně má splnit cíl jednoduchosti, znamená to, že každý subjekt bude schopen samostatně vypočítat – stanovit svou daňovou povinnost, kdy bude vycházet z pravidel, která budou jednoznačná.
- Právně perfektní – čímž má být zajištěna účinnost daňového systému.

Daňový systém by měl rovněž správně ovlivňovat chování ekonomických subjektů.

Daňové systémy jsou svou strukturou mezi jednotlivými členskými státy Evropské unie velmi podobné. Proto máme i v rámci Evropské unie zajištěno pomocí smluv a pravidel, aby nedocházelo ke dvojímu zdanění.

2.2 Daň

Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu, ale samotná definice daně v právní úpravě - legislativě České republiky chybí. Daň je právním poměrem závazkovým, ze kterého věřiteli vzniká nárok na plnění (pohledávka vůči státu) od dlužníka a dlužníkovi (daňovému subjektu) vzniká povinnost závazek uskutečnit. Daň je platba neúčelová a neekvivalentní.²

---

¹ VANČUROVÁ Alena, LÁCHOVÁ Lenka, *Daňový systém 2010*, str. 43.

² KUBÁTOVÁ Květa, *Daňová teorie a politika*, 2010.

Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. měsíční nebo čtvrtletní placení daně z přidané hodnoty) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při dědickém řízení nebo při darování).

Neúčelovost daně znamená, že není známo, co bude těmito prostředky financováno, nevzniká nárok na určité plnění veřejných zdrojů.

Neekvivalentnost znamená nerovnocennost, nemůže se nárokovat stejná výše, jaká byla do rozpočtu odvedena.

Nenávratnost znamená, že nemůže být požadována zpět. Pokud je daň jednou zaplacená, tak daňovému subjektu nevzniká žádný nárok.

2.3 Základní daňové pojmy

Daňový objekt

Za daňový objekt považujeme to, co je předmětem daně, tj. co se zdaňuje. Objekt daně může mít věcnou podobu (např. pozemek, stavba, auto) nebo peněžní podobu (např. příjmy z podnikání).

Daňový subjekt (viz schéma 2.1)

Osoba povinná snést, odvádět nebo platit daň. Mezi daňové subjekty patří poplatníci a plátcí daně označení dle zákona o dani z příjmů (dále jen ZDP).

Poplatník (daňový poplatník) je daňový subjekt, který je povinen odvádět nějakou daň nebo poplatek ze svých vlastních prostředků (majetku) a příjmů.

- Poplatníci daně z příjmů fyzických osob
- Poplatníci daně z příjmů právnických osob

Odvedením daně se výše uvedeným osobám snižují důchody a dochází k majetkové ztrátě, ne však vždy. Plátce daně je daňový subjekt, který odvádí daň, jejímž poplatníkem je jiná osoba. Tato daň je vybírána u spotřeby, tedy daňový subjekt ji promítá do ceny své produkce. Odvedením daně mu nevzniká majetková újma. Daňový subjekt má práva a povinnosti týkající se správného zajištění a stanovení daně po dobu běhu lhůty pro stanovení daně a při placení daně po dobu, ve kterém lze požadovat placení nedoplatku, a to i v případě, kdy přestává být daňovým subjektem.³

---

³ § 20, zákon č. 280/2009 Sb., Daňový řád 2011.

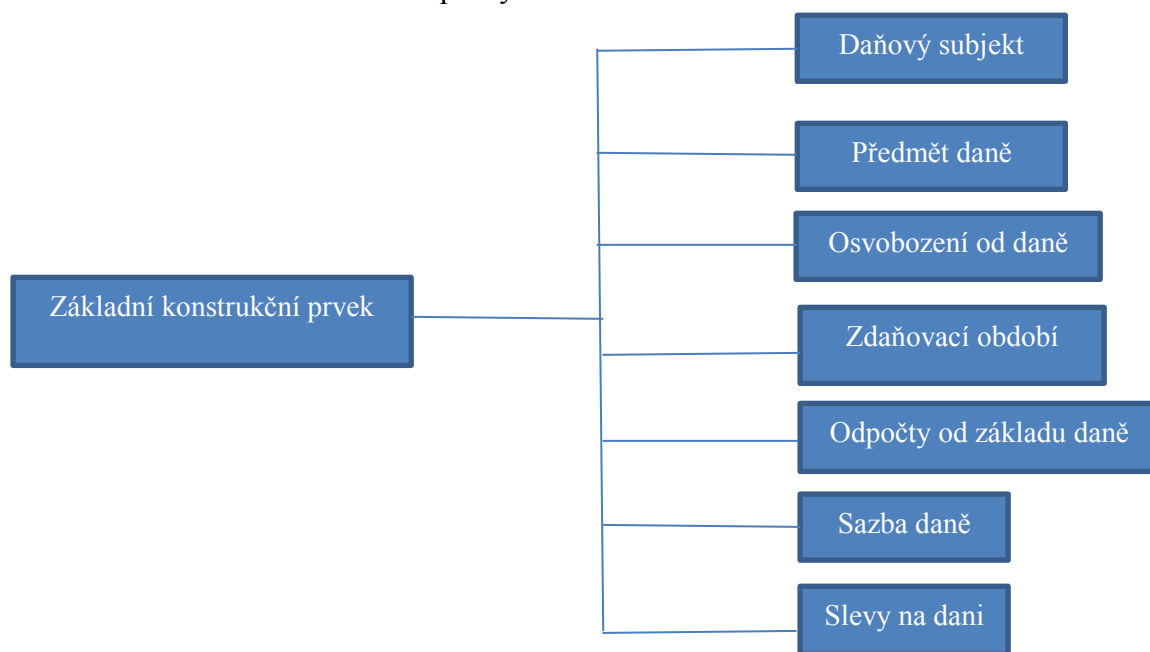
Základ daně⁴

Základ daně je základna odpovídající předmětu daně, vyjádřená v měrných jednotkách (fyzických nebo peněžních) a upravená podle daňových zákonů. Ze základu se sazbou daně vypočítává daňová povinnost.

Dle ZDP je základem daně částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se pro účely daně z příjmů fyzických osob (dále FO) považuje kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud není stanoveno jinak. Pokud má poplatník více souběžně plynoucích příjmů, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů.

Dle zákona daně z příjmů je základem daně právnických osob (dále PO) rozdíl, o který příjmy s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období dále upravených dle ZDP. Při zjištění základu daně se vychází z výsledku hospodaření (zisk nebo ztráta) u poplatníků, kteří vedou účetnictví. U poplatníků, kteří účetnictví nevedou, se základ daně zjišťuje z rozdílu mezi příjmy a výdaji.

Schéma 2.1 Základní konstrukční prvky daně⁵

⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Vlastní zpracování podle, VANČUROVÁ Alena, LÁCHOVÁ Lenka, *Daňový systém 2010*.

Předmět daně

Pro úspěšné získání daní je třeba předmět daně definovat co nepřesněji, proto má být objekt zdanění rozdělen do čtyř skupin – hlava, majetek, důchod, spotřeba. Předmětem daně se chápe ta skutečnost, na kterou se daň váže, která je podrobena zdanění. Pokud nelze přesně definovat předmět daně nebo je třeba rozlišit předměty několika daní, tak dochází k vynětí z předmětu daně.

Osvobození od daně

Vymezuje část předmětu daně, ze které se daň nevybírání, to znamená, že jí daňový subjekt nemusí a zpravidla ani nezahrnuje do základu daně.

Formy osvobození:

- Úplné – pouze za splnění určitých podmínek daných ZDP,
- částečné – rovněž jsou dány podmínky ke splnění v ZDP.

Subjekt, který využije osvobození příjmů – tedy je nezdaní, nemůže zároveň uplatňovat výdaje nebo ztrátu spojenou s tímto příjmem. Jsou i osvobození, kterých se subjekt může vzdát a neuplatňovat je, např. daň z přidané hodnoty (dále DPH) a tím optimalizovat dopad daně.⁶

Zdaňovací období

Zdaňovací období je pravidelný časový interval – většinou 12 měsíců po sobě jdoucích, kalendářní rok nebo hospodářský rok, u daní ze spotřeby je to dlouhé časové období, takže nejčastějším zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc nebo kalendářní čtvrtletí, za které se daň vybírá nebo na které se daň vybírá.

Odpočty od základu daně

Poplatník si může uplatnit odpočet od základu daně, za určitých splněných podmínek daných zákonem. Odpočty se uplatňují většinou u FO při ročním zúčtování daně a u PO při podání daňového přiznání. I odpočty od základu daně se dělí na:

- Standartní – snižují základ daně o předem určenou pevnou částku nebo při splnění podmínek, na které se standartní uplatnění odpočtu vztahuje, nebo odpočty mohou být také vymezeny podílem, který je formulován procentem ze základu daně anebo z jeho části.

---

⁶ VANČUROVÁ Alena, LÁCHOVÁ Lenka, *Daňový systém 2010*.

- Nestandardní – představují položky, které může daňový subjekt odečíst od základu daně v prokazatelně vynaložené výši, která je vymezena buď absolutní částkou (odpočet jí nemůže překročit) nebo poměrnou částkou. Nestandardní odpočty mají motivovat daňový subjekt k jisté solidaritě.

Sazba daně

Sazba daně je algoritmus, díky kterému se vypočítá ze základu daně (sníženého o odpočty) základní částka daně.

Rozdělení dle druhu předmětu daně nebo poplatníka:

- Jednotná sazba – znamená, že je stejná pro všechny druhy a typy předmětu daně daně samostatně na jeho jakosti.
- Diferencovaná sazba – liší se dle typu předmětu daně nebo spíše jeho kvality.

Rozdělení dle typu základu daně:

- Pevná sazba – je taková, která je aplikována k fyzikální jednotce základu daně.
- Relativní sazba – je obvykle užívána tam, kde je hodnotový základ daně a může se dále rozdělit na proporcionální⁷ nebo progresivní.

Slevy na dani

Sleva na dani znamená, že za stanovených podmínek ZDP se může snížit vypočtená částka daně.

Typy slev na dani:

- Absolutní – pevná částka.
- Relativní – snížení daně o stanovený díl vyjádřený většinou procenty.
- Standardní – jde o částku na zdaňovací období, třeba sleva na poplatníka, na vyživované dítě, u fyzických osob.
- Nestandardní – stejně jako u odpočtů, jde o prokazatelně vynaložené výdaje, které mohou být buď v celé výši, nebo do výše určených omezení.

2.4 Funkce daní⁸

Daně plní určité funkce:

- Alokační funkce daní řeší problematiku investování (umíst'ování) vládních výdajů a optimálního rozdělení mezi veřejnou a privátní spotřebou (získání prostředků na financování oblastí trhem podceněny).

⁷ Jinak také lineární - patří mezi sazby rostoucí se základem daně ve stejném poměru.

⁸ ŠIROKÝ Jan, *Daňová teorie s praktickou aplikací*, 2008 a KUBÁTOVÁ Květa, *Daňová teorie a politika*, 2010.

- **Redistribuční funkce** – lidé nepovažují rozdělení důchodů a bohatství vzniklých fungováním trhu za správné. Veřejné finance mají za úkol přemístit část důchodů a majetku od majetnějších k chudším (získání financí od bohatých).
- **Stabilizační funkce** – znamená zmírňování periodických výkyvů v ekonomice v zájmu zajištění dostatečné zaměstnanosti a cenové rovnováhy (regulace vlády vyšších daňových příjmů podle hospodářského cyklu).
- **Fiskální funkce** - nejdůležitější funkce daní, získávání finančních prostředků do veřejných rozpočtů, z nichž jsou pak financovány veřejné výdaje, tato funkce je historicky nejstarší a je součástí funkce alokační, redistribuční i stabilizační.

Na základě těchto funkcí mohou být definovány typy státního rozpočtu:

Deficitní neboli schodkový (výdaje nám převyšují příjem) - svojí podstatou pomáhá k růstu ekonomiky, na druhou stranu přispívá k inflaci. Výsledkem deficitního rozpočtu je státní zadlužení.

Vyrovnaný (výdaje i příjmy jsou si rovny) – to je však velmi obtížné, a to ze dvou důvodů. Státní rozpočet se schvaluje ještě před začátkem rozpočtového období, a proto se jedná skutečně o plán vytvořený na základě odhadu. Vyrovnaný rozpočet také hůře zohledňuje nečekané události a skutečné potřeby. Velkou předností však je, že nedochází k zadlužování státu.

Přebytkový (příjmy jsou vyšší než výdaje) - využívá se spíše výjimečně, třeba při splácení státních dluhů. Ekonomiku zpomaluje a působí proti inflaci.

2.5 Třídění – klasifikace daní

Daně lze rozdělovat dle různých kritérií a hledisek.

1) Dle dopadu - vazba na důchod poplatníka

- **daně přímé** - platí poplatník sám a nemůže tuto daň přenést na někoho jiného, jejich výši si poplatník zvládne sám vypočítat. Tyto daně jsou adresné - patří sem daně z důchodů, majetkové daně a případně daně z hlavy.
- **daně nepřímé** – neplatí je poplatník přímo, ale je přenesena na jiný subjekt – plátce. Dochází k daňovému přenosu, daň je vybírána ve zvýšené ceně (nákup nebo spotřeba) – daně jsou neadresné.

2) Dle objektu – vazba na předmět daně

- **daně důchodové** (příjmů) - zdanění různých druhů příjmů, např. hospodářský výsledek.

- **ze spotřeby** - příkladem daně ze spotřeby je daň z přidané hodnoty, hradí jí každý, aniž si to někteří uvědomují.
- **majetkové daně** - zdaňování movitého a nemovitého majetku poplatníka, v dnešních daňových systémech jsou převážně příjmem obcí.
- **daně z hlavy** - předmětem daně z hlavy je sám subjekt. Tuto daň platí každý poplatník bez ohledu na jeho příjmy, historicky nejstarší daň.

3) Dle způsobů úhrady daně - daně vybírané

- **na základě daňového přiznání**
Poplatník sám nebo daňový poradce vypočítá daň a tu na základě daňové přiznání odvede a zaplatí.
- **srážkou u zdroje příjmů**
Výpočet daně provádí plátce, který poplatníkovi daň srazí a zároveň ji za něj odvede. Tento způsob výběru daně minimalizuje možnost daňových úniků.

4) Podle plátce daně

- **firma, korporace** – poplatníkem je právnická osoba, je to subjekt s určitou právní formou a vystupující jako organizace s určitým cílem,
- **jednotlivec** – v tomto případě je poplatníkem fyzická osoba.

5) Podle adresnosti – dle vztahu k platební schopnosti poplatníka

- **osobní** – jsou adresné a mají vztah ke konkrétnímu poplatníkovi, je zohledněna jeho platební schopnost,
- **na věc** (latinsky in rem) – platí se bez ohledu na platební schopnost poplatníka, patří sem daň z přidané hodnoty, spotřební daně, majetkové daně.

6) Dle rozvržení sazby daně

Týká se otázky spravedlnosti daní, jde o rozdělení na skupiny a zdanění podle výše příjmu.

- **Progresivní daň** - daň, která se mění v závislosti na výši příjmu. Čím vyšší příjem, tím vyšší sazba daně.
- **Proporcionální** - rovná daň, takže se sazba daně nemění s výši příjmů, ale je pro všechny stejná.
- **Regresivní daň** – s růstem příjmu klesá daňová zátěž poplatníka. Čím je příjem vyšší, tím je sazba daně z příjmu menší.

7) Podle daňového určení

Jde o členění podle rozpočtu, do kterého plynou.

- **Nadstátní** – zaplacené do rozpočtu Evropské unie.

- Státní – ve federálních státech daně federální.
- Municipální – v České republice jde o daň z nemovitostí.
- Vyšší územněsprávních celků – v České republice jde o daně krajů.

2.6 Institucionální třídění daní dle OECD ⁹ - slouží k účelům srovnávacím a řídicím:

1000 - daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů

2000 - příspěvky na sociální zabezpečení

3000 - daně z mezd a pracovních sil

4000 - daně majetkové

5000 - daně ze zboží a služeb

6000 - ostatní daně

Dle tohoto třídění se řídí jak Česká republika, tak rovněž ostatní státy Evropské unie (dále jen EU) a další nejvyspělejší státy světa.

Tabulka 2.2¹⁰ Přehled skutečné výše daňové sazby po odečtení slevy na poplatníka v roce 2011 v České republice

Hrubý měsíční příjem v Kč	Roční výše daně v Kč	Průměrná měsíční daň v Kč	Skutečná daňová sazba v %
10.000	480	40	0,4
15.000	12.540	1.045	6,97
20.000	24.600	2.050	10,25
30.000	48.720	4.060	13,53
40.000	72.820	6.070	15,18
50.000	96.960	8.080	16,16
80.000	169.320	14.110	17,64
100.000	217.560	18.130	18,13
120.000	265.800	22.150	18,46
142.254	319.620	26.635	18,72
150.000	333.408	27.784	18,52
180.000	387.420	32.285	17,94
200.000	423.420	35.285	17,64
300.000	603.420	50.285	16,76
500.000	963.420	80.285	16,06

⁹ OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, sdružuje nejvyspělejší státy světa
ŠIROKÝ Jan, *Daně v Evropské unii 2010*.

¹⁰ Vlastní zpracování a výpočet, dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Výpočet v tabulce 2.2 je dle platného ZDP pro rok 2011. Při výpočtu byla uplatněna daň 15%, ale díky slevě na poplatníka je skutečná daňová povinnost jiná. Tabulka ukazuje, že daňová povinnost je do určité výše progresivní, progrese platí do ročních příjmů ve výši 72 násobku průměrné měsíční mzdy. A pak nastává regrese, díky neplacení sociálního a zdravotního pojištění, snižuje se daňový základ a současně se tedy zmenšuje i výše daně.

2.7 Charakteristika jednotlivých daní

V této kapitole se budeme zabývat přímými a nepřímými daněmi. Pro státní rozpočet jsou významnější nepřímé daně (daň z přidané hodnoty a spotřební daň) přináší největší příjem, ale ani příjem z daní z příjmu fyzických a právnických osob není pro státní rozpočet nezanedbatelný. Pokles přímých daní v Evropské unii v posledních letech má za následek pokles celkové míry zdanění EU, a to i přes zvyšování nepřímých daní.

2.7.1 Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)

Poplatníkem DPFO jsou:

Daňový rezident (daňový tuzemec) má daňovou povinnost neomezenou, platí daň ze všech svých příjmů podléhajících dani bez ohledu na místo jejich zdroje – tedy z příjmů získaných na území České republiky i z příjmů získaných v zahraničí, pokud má bydliště a nebo se na území České republiky zdržuje alespoň 183 dní v kalendářním roce.

Daňový nerezident (daňový cizozemec) má daňovou povinnost limitovanou. Platí daň jen z příjmů získaných ze zdrojů na území České republiky

Zdaňovací období DPFO je vždy kalendářní rok.

Předmětem daní z příjmů fyzických osob, které stanoví ZDP jsou:

- *Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, mezi které patří*
  - . Příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů s.r.o. aj.
  - . Odměny členů statutárních orgánů
  - . Příjmy plynoucí v souvislosti s výkonem závislé činnosti ve formě peněžní nebo nepeněžní příjmy poskytované zaměstnancům zaměstnavatelem jako například bezplatné používání služebního motorového vozidla pro soukromé účely, základ daně zaměstnanec se pak zvýší o 1 %, vstupní ceny vozidla za každý kalendářní měsíc používání vozidla nebo rozdíl mezi zvýhodněnou pro zaměstnance a běžnou cenou za zboží, služby.¹¹

---

¹¹ VANČUROVÁ Alena, LÁCHOVÁ Lenka, *Daňový systém 2010*.

- Příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovně právního poměru, je to vyplacená mzda, která je nejvýznamnějším zdrojem příjmů FO.
- *Příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti, mezi které patří*
  - Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství.
  - Příjmy ze živnosti ze zákona o živnostenském podnikání.
  - Příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů (například příjmy auditorů, advokátů, daňových poradců, lékařů, právníků, notářů, překladatelů).
  - Podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.
  - Příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv nebo jiného duševního vlastnictví.
  - Příjmy z výkonu nezávislého povolání.
  - Příjmy znalců a tlumočnicků.
  - Příjmy z činnosti insolvenčního správce.
- *Příjmy z pronájmu.*
- *Příjmy z kapitálového majetku.*
- *Ostatní příjmy.*

Příjmy, které nejsou předmětem daně:

- Úvěry a půjčky.
- Příjmy získané dědictvím (jsou zde ovšem výjimky ZDP)

Příjmy od daně osvobozeny:

- Sociální příjmy (studijní stipendia, dávky státní sociální podpory, nemocenské, důchodové pojištění, příspěvky od nadací, nadačních fondů atd.).
- Náhrady škody (je to vlastně náhrada za ztrátu majetku nebo úhrada ztráty způsobené na majetku).
- Příjmy z prodeje majetku (movitého i nemovitého za podmínek dle ZDP).
- Dotace ze státního rozpočtu.
- Příjem přijatý v rámci plnění vyživovací povinnosti nebo náhrada za tento příjem.
- Odměny z veřejné nebo reklamní soutěže.
- Náhrady přijaté v souvislosti s nápravou majetkových křivd (restituce).
- Příjem z prodeje akcií.

- Odstupné za uvolnění bytu s podmínkou využití odstupného na uspokojení vlastní bytové potřeby.
- Odměny dárcům krve atd.

Sazba daně

Sazba daně z příjmů fyzických osob činí 15 % se zaokrouhlením na celá sta Kč dolů v České republice (dále ČR). Pro zajímavost je uvedena tabulka 2.3, která ukazuje daňovou povinnost fyzických osob a právnických osob u některých států Evropské unie a srovnání s Českou republikou v roce 2000 a v roce 2011. Jak je v tabulce patrné, sazba přímých daní se snižuje, jsou tu však státy, které naopak daň zvyšovaly a to u FO například Velká Británie, Švédsko a u PO pouze Maďarsko.

Tabulka: 2.3 Sazby přímých daní v EU (v %) ¹²

země	Horní sazba daně z příjmu FO v %			Sazba daně z příjmu PO v %		
	2000	2011	rozdíl	2000	2011	rozdíl
ČR	32	15	-17	31	19	-12
Francie	59	46,7	-12,3	37,8	34,4	-3,4
Německo	53,8	47,5	-6,3	51,6	29,8	-21,8
Itálie	45,9	45,6	-0,3	41,3	31,4	-9,9
Maďarsko	44	20,3	-23,7	19,6	20,6	1
Polsko	40	32	-8	30	19	-11
Rakousko	50	50	0	34	25	-9
Řecko	45	45	0	40	23	-17
Slovensko	42	19	-23	29	19	-10
Španělsko	48	45	-3	35	30	-5
Švédsko	51,5	56,4	4,9	28	26,3	-1,7
Velká Británie	40	50	10	30	27	-3
EU 27	44,7	37,1	-7,6	31,9	23,2	-8,7

Při výpočtu samotné daně nestačí znát jen sazbu daně, ale musí se vypočítat základ daně, který se v daňovém systému České republiky skládá z dílčích základů. Některé státy Evropské unie jako Slovensko, Řecko, Polsko rovněž vychází z dílčích základů, které při sečtení tvoří základ daně. Základ daně v České republice máme možnost snížit o odčitatelné položky, jako jsou dary na veřejně prospěšné účely – minimálně v celkové výši 1 000 Kč a max. 10 % základu daně, úroky z hypotéky nebo úvěru na stavební bydlení max. částka 300 000 Kč, penzijní připojištění, soukromé životní pojištění, příspěvky odborové organizaci a také je možný odečet ztráty z podnikání.

¹² Vlastní zpracování zdroj - <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/informace/danove-systemy-eu/>

Samotná daň se ještě sníží o částky slevy na dani, mezi které patří:¹³

- Na poplatníka – 23 640 Kč (od 1. 1. 2012 zvýšení 24 840 Kč).
- Na invaliditu 1. a 2. stupně – 2 520 Kč.
- Na invaliditu 3. stupně – 5 040 Kč.
- Držitel průkazu ZTP/P – 16 140 Kč.
- Student – 4 020 Kč.
- Na manželku (manžela) – 24 840 Kč (žijící ve společné domácnosti – bere se jako osoba vyživovaná, příjem manželky, manžela nepřesáhl za zdaňovací období částku 68 000 Kč).
- Na nezaopatřené dítě – 11 604 Kč (žijící ve společné domácnosti – vyživované dítě)¹⁴ dále daňové zvýhodnění, pokud je daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost za příslušné zdaňovací období, vzniklý rozdíl je daňovým bonusem v min. částce 100 Kč a maxim. Částce 52 200 Kč ročně.

I státy EU mají formy odčitatelných položek, osobních odpočtů nebo slev na dani.

2.7.2 Daň z příjmů právnických osob (DPPO)

Mezi univerzální důchodovou daň patří DPPO, které podléhají všechny právnické osoby. Jak už bylo uvedeno v tabulce 2.3, i když se tato daň snižuje, má také svůj podíl na daňových příjmech.

Poplatníci DPPO se dělí na:

- Rezidenty, kteří mají sídlo popřípadě místo vedení na území České republiky nebo mají sídlo v zahraničí, ale skutečné místo vedení je na území ČR. Jejich daňová povinnost je neomezená, což znamená, že jsou jim zdaněny příjmy plynoucí jak z České republiky, tak ze zahraničí.
- Nerezidenti a Ti mají omezenou daňovou povinnost, což znamená, že jsou zdaňovány příjmy jen v rámci ČR a převážně plynoucí ze stálé provozovny (například dílna, maloobchod, služby).

---

¹³ § 35 ba, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ § 35 c, odst. 6 vyživované dítě je dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů., ve znění pozdějších předpisů, dítě vlastní, osvojené, dítě v péči (náhrada za péči rodičů), dítě druhého z manželů, vnuk (vnučka) – nezletilé dítě nebo zletilé až do dovršení 26 let, pokud se soustavně připravuje na budoucí povolání nebo se nemůže soustavně připravovat z důvodu nemoci či úrazu anebo dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Další rozdělení právnických osob je dle účelu založení:

- Podnikatelský subjekt - založen za účelem podnikání. Zdaněny jsou veškeré příjmy, které podnikatelský subjekt získal svou činností a rovněž příjmy z prodeje nebo pronájmu majetku.
- Nepodnikatelský subjekt – nebyl založen nebo zřízen za účelem dosažení zisku. Proto jejich zdanění je jen omezené, podléhají dani z příjmů právnických osob jen takzvané doplňkové činnosti jako reklama, nájem nebo členské příspěvky.

Zdaňovací období – základ daně

U DPPO je většinou zdaňovacím obdobím kalendářní rok, hospodářský rok, což znamená 12 měsíců po sobě jdoucích nebo i kratší období pokud se PO dostane do likvidace. Základ daně se stanovuje za zdaňovacího období.

Při výpočtu základu daně právnických osob vycházíme z výsledku hospodaření (zisk, ztráta) vykázaného v účetnictví dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který je upraven o položky, které zvyšují nebo snižují základ daně, další úpravou základu daně jsou odčitatelné položky (ztráta z minulých let nebo dary)¹⁵. Poplatník, který nevede účetnictví, ale daňovou evidenci pak základ daně vypočítá jako rozdíl mezi příjmy a výdaji, tento základ daně musí být na konci zdaňovacího období rovněž upraven o položky daňově uznatelné a daňově neuznatelné. Také u PO, které nebyly zřízeny za účelem podnikání, je v zákoně možnost snížení základu daně, ale není možno uplatnit ztrátu.

Mezi **daňově uznatelné položky** patří daňové náklady, které představují výdaje přímo spojené s dosažením zdanitelného příjmu a zahrnují:

- tvorbu rezervy (např. na opravu hmotného majetku),¹⁶
- opravné položky k pohledávkám,
- příspěvky na stravování jsou uznatelné ve výši 55 % ceny 1 jídla za 1 směnu,
- zaplacené daně z nemovitostí, souvisejících z činností společnosti,
- daňové odpisy,
- daň z převodu nemovitosti,
- škody,¹⁷
- cestovní náhrady za služební cesty v tuzemsku i zahraničí dle zákonné výše.¹⁸

¹⁵ Ztrátu je možno uplatnit jen po dobu 5 následujících zdaňovacích období.

Hodnota darů musí činit alespoň 2 000 Kč a maximálně lze odečíst 5 % základu daně.

¹⁶ Tyto náklady si nemohou uplatnit neziskové organizace, protože je nemohou tvořit.

¹⁷ Pouze u těch, které byly doloženy protokolem od policie o neznámém pachateli.

Daňové odpisy jsou významnou položkou při výpočtu základu daně, proto ZDP přesně definuje odpisy hmotného a nehmotného majetku:

Hmotný majetek dle ZDP jsou samostatné movité věci, jejichž pořizovací cena je vyšší než 40 000 Kč a doba použitelnosti delší než 1 rok dále budovy, domy, byty, stavby, pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky, dospělá zvířata nebo jejich skupiny, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč. Odepisovaný majetek je rozdělen do 6 odpisových skupin viz tabulka 2.4 s různou dobou odepisování.¹⁹

Tabulka 2.4 Odpisové skupiny a doby odepisování

Odpisová skupina	Doba odepisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Způsoby odepisování hmotného majetku:

1. rovnoměrné - vstupní cena * sazba/100, v prvním roce je odpis nejnižší a v dalších letech odepisování je již pořád stejný, navíc je možné odepisování majetku zařazeného v odpisové skupině 1 až 3 urychlit o 10 %, 15 % nebo 20 %²⁰
2. zrychlené - vstupní cena/koefficient, nejvyšší daňový odpis je ve druhém roce odepisování, rovněž u toho způsobu umožňuje zákon urychlení o 10 %, 15 % a 20 %, ale za jiných podmínek než u odpisů rovnoměrných²¹

Nehmotný majetek je v ZDP charakterizován jako zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a jiný majetek, který je veden v účetnictví jako nehmotný majetek, jehož pořizovací cena je vyšší než 60 000 Kč a doba použitelnosti delší než 1 rok. Nehmotný majetek se odepisuje měsíčně a po dobu stanovenou zákonem, který

---

¹⁸ Vyhláška č. 459/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ § 30, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ § 31, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ § 32, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

stanový pro jednotlivé druhy počet měsíců odepisování, například software se odepisuje 36 měsíců, zřizovací výdaje 60 měsíců, ostatní nehmotný majetek 72 měsíců.

S dlouhodobým majetkem velmi souvisí pojem technické zhodnocení. Technické zhodnocení se rozumí veškeré výdaje na nástavby, přístavby, výdaje na rekonstrukce a modernizace u hmotného majetku a u nehmotného majetku jde o ukončené rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti. Podmínkou technického zhodnocení je výše částky, která musí převýšit částku 40 000 Kč. Technické zhodnocení zvyšuje vstupní cenu hmotného i nehmotného majetku a tím délku odepisování.

Daňově neuznatelné náklady nebo spíše výdaje, které zvyšují základ daně jejich připočtením:

- náklady na reprezentaci,
- nájemné z finančního leasingu, který byl předčasně ukončen,
- pokuty, penále a úroky z prodlení,
- příspěvky na stravování nad limit,
- daň dědická a darovací,
- manka a škody (bez náhrad),
- sražené pojištění zaměstnancům (nezaplacené) atd.

Sazba daně činí 19 % a vztahuje se ke sníženému základu daně, zaokrouhluje se na celé tisícikoruny dolů. Výjimku tvoří investiční fondy, podílové fondy, penzijní fondy nebo instituce penzijního pojištění a to ve výši 5 %. Máme srovnání sazeb právnických osob s některými státy Evropské unie v tabulce 2.3.

Základ daně z příjmů právnické osoby se snižuje o odpočty – odčitatelné položky:

- daňová ztráta – uplatnění v následujících pěti zdaňovacích obdobích (patří k jedné z forem podpory podnikání),
- náklady na výzkum a vývoj - nesmí být na tyto výdaje použity finanční prostředky z veřejných zdrojů,
- dary – podpora neziskového sektoru²².

---

²² Minimální výše 2 000 Kč a maximální 5 % ze základu daně.

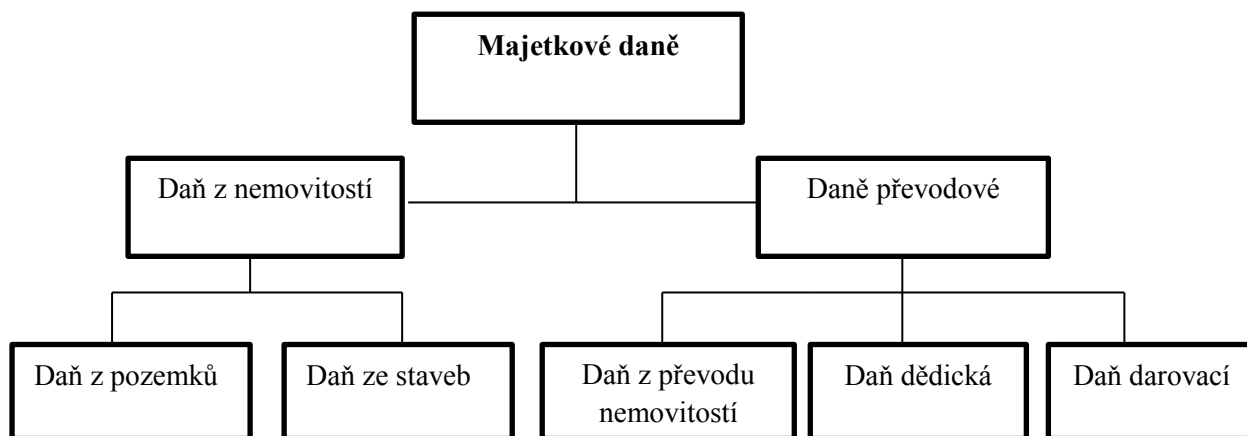
PO mohou také uplatnit slevu na dani (v částkách za kalendářní rok)²³:

- a) 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením
- b) 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením

2.7.3 Majetkové daně

Mezi prvními přímými daněmi v historii jsou uváděny právě majetkové daně, příjmy z těchto daní jsou pro rozpočty sice nízké, ale stabilní, neboť nejsou závislé na příjmu poplatníka. Povinnost platit vyplývá z vlastnického nebo užívatelského práva k movitému či nemovitému majetku FO nebo PO. Daně majetkové nemají distorzní účinky na práci.

Schéma 2.5 Majetkové daně²⁴

Daň z nemovitostí²⁵ je daní, která je velmi snadno vymahatelná, neboť každý kdo vlastní nemovitosti je zapsán v rejstříku katastru nemovitostí. Příjemce daně z nemovitostí je ta obec, na jejímž území se nemovitosti nacházejí. Toto pravidlo platí i v rámci Evropské unie. Jak je uvedeno ve schématu 2.5, daň z nemovitostí je rozdělena na dvě samostatné části:

- **Daň z pozemků** (půdy), sazba daně je podle základu daně relativní nebo pevná. U orné půdy, vinic, zahrad, chmelnic a ovocných sadů je sazba daně 0,75 %, pastviny, louky, hospodářské lesy a rybníky s chovem ryb se uplatňuje daňová ve výši 0,25%. Sazba daně u ostatních pozemků činí za každý m² – u zastavěných ploch a nádvoří 0,20 Kč, u stavebních pozemků 2,00 Kč a u ostatních ploch, pokud jsou předmětem daně 0,20 Kč. Pro výpočet výsledné sazby daně se použije koeficient dle velikosti

²³ § 35, zákona č. 586/1992 Sb., zákona daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ Vlastní zpracování.

²⁵ Dle zákona č. 338/1992Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

obce. Zvýšení nebo snížení koeficientu obcí je možné. Základ daně vychází z plošné míry pozemku v m^2 a druhu pozemku. Za předmět této daně se nepovažují pozemky ochranných lesů, vodní plochy (s výjimkou rybníků určeným pro intenzivní průmyslový chov ryb) a pozemky pro obranu státu.

- **Daň ze staveb** (komerční i nekomerční budovy), předmětem daně jsou stavby, které se nacházejí na území České republiky, byl na ně vydán kolaudační souhlas nebo jsou způsobilé k užívání, dle stavebního úřadu a jsou v evidenci katastru nemovitostí. Základem daně je podle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, výměra půdorysu nadzemní části stavby v m^2 – zastavěná plocha, a pro výpočet daně se vychází ze stavu k 1. lednu zdaňovacího období. U bytu a samostatného nebytového prostoru je výměra podlahové plochy bytu v m^2 vynásobená koeficientem 1,20. Sazba daně je rovněž stanovena zvlášť pro jednotlivé druhy staveb.

Základní sazby daně činí:

- u obytných domů 2 Kč za m^2 zastavěné plochy, u staveb tvořících příslušenství k obytným domům z výměry přesahující 16 m^2 zastavěné plochy 2 Kč za m^2 ,
- u staveb pro individuální rekreaci a rodinných domů využívaná pro individuální rekreaci 6 Kč za m^2 zastavěné plochy a stavby, které plní doplňkovou funkci k těmto stavbám 2 Kč za m^2 zastavěné plochy,
- u garáží, které jsou vystavěné odděleně od obytných domů a u samostatných nebytových prostorů užívaných jako garáže 8 Kč za m^2 zastavěné plochy nebo upravené podlahové plochy,
- u staveb, které jsou využívány pro podnikatelskou činnost a u samostatných nebytových prostorů, které jsou také využívány pro podnikatelskou činnost: zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství 2 Kč za m^2 zastavěné plochy nebo upravené podlahové plochy,
- průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba 10 Kč za m^2 zastavěné plochy nebo upravené podlahové plochy,
- ostatní podnikatelská činnost 10 Kč za m^2 zastavěné plochy nebo upravené podlahové plochy,
- u ostatních staveb 6 Kč za m^2 zastavěné plochy,
- u bytů a ostatních nebytových prostorů 2 Kč za m^2 upravené podlahové plochy.

Tyto základní sazby se zvyšují za každé další nadzemní podlaží, které musí přesahovat 2/3 zastavěné plochy o 0,75 Kč a u staveb pro podnikatelskou činnost je základní sazba zvýšena o koeficient bez ohledu na rozsahu zastavěné plochy. Obec může ve veřejné vyhlášce stanovit pro jednotlivé druhy staveb, které vymezuje zákon koeficient až 1,5. Další možností obce je závaznou vyhláškou stanovení místního koeficientu pro všechny nemovitosti na území obce, který se může pohybovat ve výši 2,3,4 nebo 5. Předmětem daně z nemovitostí nejsou stavby, jako jsou přehrady, vodovodní a kanalizační objekty a řady, rozvody energií, veřejné dopravní cesty, železnice a osvobozeny jsou stavby ve vlastnictví státu, kraje nebo obce.

Převodové daně²⁶, které se někdy nazývají také „trojdaň“ patří do skupiny jednorázových majetkových dani.

- **Dañ dědická** – podléhá jí bezplatné nabytí majetku na základě dědictví ze závěti nebo dědictví ze zákona nebo také z obou těchto důvodů. Předmětem dědění je majetek, a to buď:
  - a) nemovitý (byty, nebytové prostory),
  - b) movitý (cenné papíry, peníze v tuzemské i v zahraniční měně, pohledávky a jiné majetkové hodnoty).

Základ daně se stanoví jako rozdíl nabytého majetku a prokázaných dluhů zůstavitele, které přechází na dědice, nákladů spojených s pohřbem a vyřízením dědického řízení. Při výpočtu daně dědické se použije sazba jako u daně darovací a výsledná částka se vynásobí koeficientem 0,5.

- **Dañ darovací** – podléhá jí darování majetku, kterým se rozumí bezplatný převod vlastnictví majetku na základě právního úkonu, a to jinak než smrtí zůstavitele. Majetkem se rozumí tak jako u daně dědické nemovitosti, movité věci a jiný majetkový prospěch. Sazba daně činí, ze základu daně viz tabulka 2.6 :

Tabulka 2.6 Sazby daně darovací

Přes Kč	do Kč	
--	1 000 000	7%
1 000 000	2 000 000	70 000 Kč a 9% ze základu přesahujícího 1 000 000 Kč
2 000 000	5 000 000	60 000 Kč a 12% ze základu přesahujícího 2 000 000 Kč
5 000 000	7 000 000	520 000 Kč a 15% ze základu přesahujícího 5 000 000 Kč
7 000 000	10 000 000	820 000 Kč a 18% ze základu přesahujícího 7 000 000 Kč
10 000 000	20 000 000	1 360 000 Kč a 21% ze základu přesahujícího 10 000 000 Kč, atd.

²⁶ Dle zákona č. 357/1992Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Předmětem této daně nejsou dotace Evropské unie, příspěvky z veřejných rozpočtů České republiky, starobní důchody aj. Základ daně je cena majetku, která se snižuje o prokázané dluhy, cenu majetku osvobozeného, clo a daň placené při dovozu.

- **Daň z převodu nemovitostí** - podléhá jí úplatný převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem (včetně vypořádání podílového spoluvlastnictví nebo vzájemná směna nemovitostí).

Základem daně může být:

- cena zjištěná, která je platná v den nabytí nemovitosti,
- cena skutečná dosažená vydražením ve veřejné dražbě nebo při exekuci,
- cena bezúplatně zřízeného věcného břemene nebo obdobného plnění,
- hodnota stanovená na základě posudku znalce (vklad nemovitosti do společnosti s ručením omezeným nebo do akciové společnosti)

Sazba daně z převodu nemovitosti je na rozdíl od daně dědické a darovací lineární, jednotná a její výše je 3 % ze základu daně.

2.7.4 Silniční daň²⁷

Silniční daň se vztahuje převážně na osoby, které ke své podnikatelské činnosti používají motorová vozidla. Výnos této daně je se odváděn do Státního fondu dopravní infrastruktury a čerpání z tohoto fondu by mělo plynout na opravy, údržby, rekonstrukce a novou výstavbu silnic.

Poplatníkem silniční daně je buď PO, nebo FO, která je v technickém průkazu uvedena jako provozovatel vozidla. Pouze v případě, že zaměstnanec využívá své soukromé vozidlo ke služebním cestám pro zaměstnavatele, je plátcem daně zaměstnavatel a ne majitel auta - zaměstnanec. Předmětem daně silniční jsou silniční motorová vozidla, ale i jejich přípojná vozidla. Která jsou registrovaná a provozovaná v České republice, pokud se tyto vozidla používají k podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. U právnických osob nezaložených za účelem podnikání jsou to pak vozidla, která se používají k činnostem, z nichž jim plynou příjmy, které podléhají dani z příjmů. Daň se vybírá u vozidel s hmotností nad 3,5 tuny a jsou určena pro přepravu nákladů. Předmětem daně nejsou vozidla vyrobená za jiným účelem, plní převážně pracovní funkci jako například lesnické traktory, speciální pásové automobily, vozidla se zvláštní registrační značkou. Rovněž zákon o silniční dani uplatňuje osvobození, které se vztahuje na vozidla policie, hasičů, zdravotnické služby a další.

---

²⁷ Dle zákona č. 16/1993Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.

Silniční sazba daně je pevně stanovená v roční výši a diferencovaná dle druhu vozidla, jeho objemu válců, náprav. Sazbu lze snižovat nebo zvyšovat procenty v závislosti na stáří vozidla (například vozidlo nové snížení sazby o 48 % po dobu následujících 36 měsíců od první registrace atd., vozidlo, které bylo zaregistrováno poprvé do 31. 12. 1989 zvýšení sazby o 25 % aj.) Výše uvedené zvýšení nebo snížení má ekologické důvody, aby bylo ovzduší co nejméně znečišťováno, proto jsou dány pro nová vozidla nízké sazby a pro stará vozidla, která hodně znečišťují, se sazby zvyšují. Nebo je možno uplatnit slevu na dani a to za podmínek daných zákonem, v případě uskutečnění kombinované dopravy. Kombinovanou dopravou se rozumí přeprava vozidel nejen po silnici, ale také po železnici nebo vnitrozemskou vodní dopravou.

2.7.5 Daň z přidané hodnoty²⁸

Patří mezi nepřímé daně a uplatňuje se u zboží, služeb a nemovitostí. V členských státech EU je daň z přidané hodnoty (dále DPH) povinnou daní, je jednou z daní, která prošla zdárně procesem harmonizace. DPH má mnoho pozitiv jako neutralita vůči konkurenci, zahraničnímu obchodu, transparentnost – zdaňuje jak služby, tak zboží, vysoká výnosnost pro státní rozpočet atd., mezi negativa patří administrativní náročnost a s ní spojené přesné vedení účetnictví,²⁹ ale v době převážně elektronické evidence již negativum spojené s administrativní náročností se velice snižuje.

Předmět daně z DPH je:

- dodání zboží, poskytnutí služby nebo převod nemovitosti za úplatu plátcem daně s plněním v tuzemsku,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku,
- pořízení zboží z jiného členského státu EU osobou povinnou k dani,
- poskytování služeb a dovoz zboží ze třetích zemí

Do předmětu daně se může zahrnout jen zboží a služby, které splňují charakteristické znaky ekonomické činnosti.³⁰ Ne všechny poskytované služby podléhají dani z přidané hodnoty. Mezi služby nepodléhající dani z přidané hodnoty patří např. poštovní služby, rozhlasové a televizní vysílání, výchova a vzdělání, zdravotnické služby a zboží, pojišťovací činnost, sociální pomoc.

²⁸ Dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ ŠIROKÝ Jan a kol., *Daňová teorie s praktickou aplikací*, 2008.

³⁰ Je to činnost obchodníků, výrobců, nezávislých povolání, využívání hmotného a nehmotného majetku k dosažení příjmu. Základním znakem je, že tyto a další činnosti musí být vykonávány soustavně.

Sazba daně je členěna na základní sazbu DPH – 20%, která se uplatňuje převážně u zboží a snížená sazba v roce 2011 - 10% DPH, v roce 2012 zvýšení na 14 % se uplatňuje u služeb.

Povinnost odvádět daň mají pouze plátcí daně, tzn. **osoby registrované k dani z přidané hodnoty**. Za plátce je považována právnická osoba nebo fyzická osoba, která se u finančního úřadu registruje:

1) povinně při splnění kritérií

- a) obrat za 12 předcházejících po sobě jdoucích měsíců přesáhl částku 1 000 000 Kč,
- b) při pořízení zboží z jiného členského státu, kdy hodnota pořízeného zboží bez daně v běžném kalendářním roce převyší částku 326 000 Kč,
- c) osoba, která podniká v tuzemsku na základě smlouvy o sdružení, kde je již plátcem DPH atd.

2) dobrovolně – důvodem může být, že nakupuje a prodává plátcům daně z přidané hodnoty.

Daňové přiznání se sestavuje měsíčně nebo čtvrtletně. Měsíční se sestavuje, pokud roční obrat přesáhl částku 10 000 000 Kč. Daňová povinnost se vypočte jako rozdíl mezi daní na výstupu a daní na vstupu. Kladný rozdíl je vlastní daňová povinnost, záporný rozdíl se označuje nadměrným odpočtem.

2.7.6 Spotřební daň³¹

Mezi další historicky nejstarší nepřímé daně patří spotřební daň, která tak jako DPH má významný podíl na plnění státního rozpočtu. Spotřebními daněmi stát zatěžuje vybrané produkty, aby snížil jejich spotřebu, neboť se jedná o výrobky škodlivé z důvodu zdravotních a ekologických. Spotřební daně zatěžují konečného spotřebitele. V rámci Evropské unie již došlo k harmonizaci spotřební daně³², a proto členské státy jsou povinny respektovat výši sazby dle směrnice, která stanovuje minimální sazby daně. Rovněž se EU snaží snížit riziko daňových úniků, přesně stanoveným daňovým dohledem nad pohybem zboží.

V souvislosti se spotřebními daněmi často vyskytuje zmínka o daňových skladech³³. Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká až v okamžiku, kdy se daný výrobek uvádí do volného daňového oběhu. Správu spotřebních daní vykonávají celní úřady a celní ředitelství příslušné podle sídla nebo místa pobytu plátce daně. Přehled daní ze spotřeby je uveden ve schématu 2.7.

³¹Dle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

³² V EU uváděno jako akcíz.

³³ Je to objekt - prostorově ohraničené místo na daňovém území České republiky, ve kterém provozovatel daňového skladu za podmínek stanovených v zákoně č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, vybrané výrobky vyrábí, zpracovává, skladuje, přijímá nebo odesílá.

Základem spotřební daně se rozumí množství vybraných výrobků vyjádřených v měrných jednotkách (tuny, kusy, litry).

U tabákových výrobků, mezi které patří: cigarety, tabák, doutníky a cigarillos je základem daně pro procentní část daně konečná cena pro spotřebitele a pro pevnou část daně množství vyjádřené v kusech.

Mezi minerální oleje patří: motorové benzíny, ostatní benzíny (technický, lékařský), motorová nafta, lehký a těžký topný olej, petrolej, odpadní oleje, zkapalněné ropné plyny (LPG) a jejich směsi. Základ daně je určen pro množství vyjádřené v 1 000 litrech při teplotě 15 °C, výjimkou jsou těžké topné oleje a zkapalněné ropné plyny, u kterých základem daně je množství vyjádřené v tunách čisté hmotnosti.

Předmětem daně z piva je pivo s obsahem alkoholu větším než 0,5 % a jeho směsí, **předmětem daně z vína a meziproductů** jsou vína a fermentované nápoje s obsahem alkoholu mezi 1,2 % a 22 %, šumivá vína s obsahem alkoholu mezi 1,2 % a 15 %. **Základ daně** pro pivo i víno je určen pro množství vyjádřené v hektolitrech.

U daně z lihu a lihovin je předmětem daně líh neboli etanol včetně neodděleného lihu, který vznikl kvašením, a který je obsažen v jakýchkoli výrobcích, mimo výrobky označené pod kódy nomenklatury dle zákona č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních a pokud v těchto výrobcích celkový obsah lihu činí více než 1,2% objemových etanolu nebo více než 22 % objemových etanolu. **Základ daně** pro líh a lihoviny je určen pro množství vyjádřené v hektolitrech při teplotě 20° C.

Sazby daně pro jednotlivé druhy výrobků jsou rozepsány v příloze č. 1 a 2. Daň se vypočítá vynásobením základu daně se sazbou daně pro vybraný výrobek.

Energetické (ekologické) daně³⁴

Patří mezi nejmladší nepřímé daně, smyslem ekologických daní je ochrana životního prostředí, z důvodů neustálých ekologických hrozeb jako kyselá deště, globální oteplování a obzvláště ubývání ozonové vrstvy. Proto se EU pomocí zákonů snaží obezřetným a rozumným využíváním přírodních zdrojů chránit lidské zdraví a životní prostředí. Ekologické daně uvalené na zdroje energií nutí výrobce zboží a poskytovatele služeb, aby

---

³⁴ Dle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

přešli na ekologičtější postupy ve výrobě zboží nebo poskytování služeb. Účelem ekologické daně tedy je postihovat škodlivou výrobu, a zároveň pro zavádění dotací či různých úlev pro výrobce, kteří by se chovali ekologicky. Cílem zavedení energetické daně ve všech zemích EU je snaha omezit spotřebu fosilních paliv jako je černé, hnědé uhlí nebo zemní plyn a motivovat k širšímu využívání alternativních zdrojů energie jako jsou solární, větrné, geotermální energie³⁵ dále energie vyrobené ve vodní elektrárně nebo z biomasy.

Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Předmětem daně je plyn uvedený pod kódy nomenklatury 2711 11, 2711 21, 2711 29 a 2705 určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný:

- jako pohon motorů,
- pro výrobu tepla bez ohledu na způsob spotřeby,
- pro stacionární motory,
- v souvislosti s provozy a stroji používanými při stavbách, veřejných prací, stavebně inženýrských pracích,
- pro vozidla určená k používání mimo veřejné cesty nebo vozidla neschválená k používání na veřejných komunikacích.

Základem daně je množství plynu v MWh spáleného tepla.

Daň z pevných paliv

Předmětem daně jsou pevná paliva pod kódy nomenklatury 2701, 2702, 2704, 2706, 2708, 2713 až 2715

- černé uhlí, brikety, bulety a podobná pevná paliva vyrobená z černého uhlí,
- hnědé uhlí, hnědouhelné brikety, aglomerované hnědé uhlí (kromě gagátu – černého jantaru),
- koks a polokoks z černého uhlí, rašeliny, aglomerovaný, retortové uhlí,
- ostatní uhlovodíky.

Základem daně je množství pevných paliv vyjádřené v GJ spalného tepla v původním vzorku. Sazba daně činí 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku, pokud to nelze prokázat, stanoví se spalné teplo ve výši 33 GJ na tunu pevných paliv.

Daň z elektřiny

Předmětem daně je elektřina uvedena pod kódem nomenklatury 2716. Základem daně je množství elektřiny v MWh. Sazba daně činí 28,30 Kč/MWh.

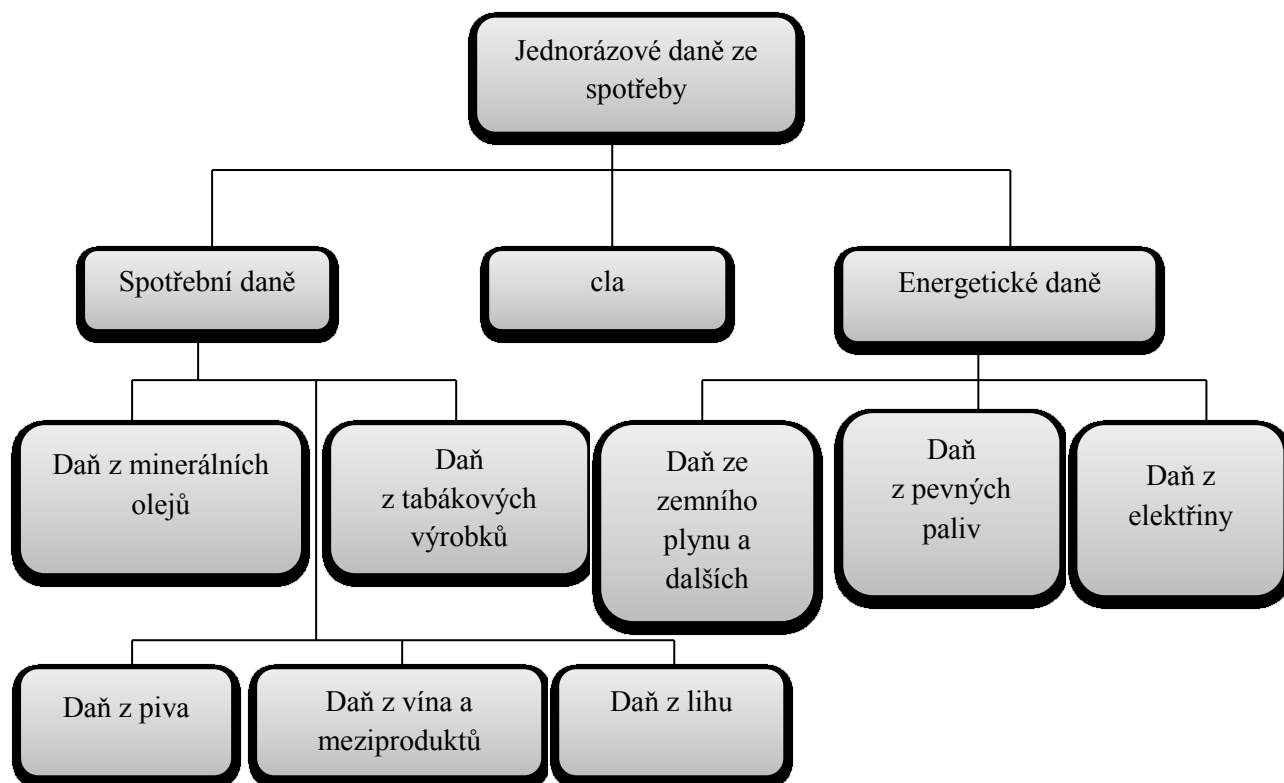
³⁵ Lze získávat z geotermálních podzemních vod nebo ze suchých hornin. Využití geotermální energii v České republice je prozatím jen pro vytápění rodinných domů, budov nebo zoologických zahrad, neboť technické řešení a realizace geotermálních elektráren patří mezi velice náročné a investičně značně vysoké. Návratnost této investice nelze s jistotou potvrdit, dokud nejsou hotovy první zkušební vrty.

Výše daně se vypočítá vynásobením základu daně sazbou daně.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

Správu daně vykonávají celní orgány.

Schéma 2.7 Jednorázové daně ze spotřeby³⁶

³⁶ Vlastní zpracování dle VANČUROVÉ Alena, LÁCHOVÁ Lenka, *Daňový systém 2010*.

3. Deskripce procesu koordinace a harmonizace daní

Tato kapitola je zaměřena na vznik Evropské unie, na vysvětlení pojmů koordinace, harmonizace a jejich vzájemnou provázanost.

3.1 Koordinace

Jako první krok ke vzájemné spolupráci a integraci Evropy po druhé světové válce bylo založení Organizace pro Evropskou hospodářskou spolupráci (dále OEEC), aby koordinovala realizaci Marshallova plánu.³⁷ Tezí Marshallova plánu bylo nabídnout všem evropským národům finanční pomoc, připojí-li se k jeho plánu obnovy, ve které by Evropané vzájemně spolupracovali na své ekonomické obnově. V roce 1961 se OEEC přeměnila na Organizaci pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD). OECD je nyní organizací průmyslově vyspělých zemí pro koordinaci pomoci rozvojovým zemím a koordinaci makroekonomické politiky. Mezi další etapu koordinace v rámci Evropy došlo rovněž po druhé světové válce v oblasti uhelného a ocelářského průmyslu. Šesti evropskými státy (Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemí a Spolková republika Německo) byla dne 18. dubna 1951 podepsána tzv. Pařížská smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO), jež vstoupila v platnost 27. července 1952. Hlavním cílem ESUO bylo přispívat k ekonomickému rozvoji, což znamenalo růst zaměstnanosti a životní úrovně členských států a racionalizaci výroby, a to v rámci společného trhu, kde by neplatila žádná diskriminační omezení jednotlivých států. K další významné skutečnosti vzhledem k poválečným souvislostem patřila kontrola průmyslových odvětví (zejména německých), která byla v té době nejvýznamnější oblastí pro válečné hospodářství. Platnost Pařížské smlouvy vypršela v roce 2002. Následoval rozvoj integrace zaměřený do hospodářské oblasti vyústěním přijetí dvou Římských smluv zakládajících Evropské hospodářské společenství (dále EHS) a Evropské společenství atomové energie (dále ESAE)³⁸, které byly podepsány společně 25. 3. 1957. ESAE je základnou pro jadernou energetiku, zvýšení bezpečnosti jaderných zařízení, podporu atomového výzkumu. Jeho nejdůležitějším úkolem je podpora mírového využití atomové energie a nadnárodní kontrola zacházení se štěpným materiálem.

Kromě vytvoření velkého společného trhu s volným pohybem zboží, služeb, kapitálu a osob, mělo EHS přispívat ke stálému hospodářskému růstu, ekonomickému rozvoji a sbližování politiky členských států. Proto se členské státy rozhodly o vytvoření celní a měnové unie, zavedení režimu volného pohybu osob a provádět společnou daňovou, finanční, obchodní a sociální politiku. Z důvodu shodné členské základny a výkonných

---

³⁷ G. C. Marsall, ministr zahraničních věcí USA.

³⁸ Často též uváděno jako Euratom.

orgánů³⁹, všech tří společenství (ESUO, ESAE, EHS), začala být tato společenství vnímána jako určitý vzájemně se doplňující celek a začal používat společný název Evropská společenství (dále ES).

3.2 Vznik Evropské unie

V prosinci 1991 na summitu Evropské rady v Maastrichtu byla podepsána novela Smlouvy o založení EHS a došlo k přejmenování na Evropské společenství – ES, dále byl přijat návrhové smlouvy o Evropské unii. Po dokončení všech ratifikací vstoupila Smlouva o **Evropské unii** v platnost dne 1. listopadu 1993. Česká republika se stala členem EU v květnu 2004 (viz příloha č. 3).

Základní ekonomické cíle EU vymezuje smlouva o ES, patří mezi ně:⁴⁰

- podpora harmonického a vyváženého rozvoje hospodářských činností,
- trvalý a neinflační ekonomický růst respektující životní prostředí,
- vysoký stupeň konvergence ekonomické výkonnosti,
- vysokou úroveň zaměstnanosti a sociální ochrany,
- zvyšování životní úrovně a kvality života,
- hospodářská a sociální soudržnost,
- a solidarita mezi členskými zeměmi.

Samotná smlouva o EU je mnohem obecnější a stanovuje pět cílů:

1. Podporovat ekonomický a sociální pokrok, který je vyvážitelný a udržitelný, zejména vytvořením prostoru bez vnitřních hranic, posilováním ekonomické a sociální soudržnosti a zavedením hospodářské a měnové unie, zahrnující nakonec v souladu s ustanoveními této smlouvy jedinou měnu.
2. Prosazovat svou identitu na mezinárodní scéně, zejména prováděním společné zahraniční a bezpečnostní politiky včetně dlouhodobého vymezení společné obranné politiky, která by časem mohla vést ke společné obraně.
3. Posilovat ochranu práv a zájmů státních občanů svých členských států zavedením občanství Unie.
4. Rozvíjet úzkou spolupráci v oblasti justice a vnitřních věcí.
5. V plném rozsahu zachovávat bohatství společenství a rozvíjet jej, eventuálně i revidovat.

---

³⁹ 1. 7. 1967 vstoupila v platnost smlouva (podepsána byla 8. 4. 1965), která slučovala výkonné orgány ESUO, ESAE, EHS.

⁴⁰ <http://gis.zcu.cz/studium/dbg2/Materialy/html/ch08.html>

Od 1. ledna 1993 byly naplněny čtyři základní ekonomické svobody:

- volný pohyb zboží mezi členskými státy bez jakýchkoli překážek;
- volný pohyb osob mezi členskými zeměmi s právem usadit se, pracovat a žít v kterékoli zemi Evropského společenství;
- volný pohyb kapitálu mezi členskými zeměmi bez jakýchkoli omezení a překážek;
- volný prostor pro poskytování služeb po celém území ES.

Dne 13. 12. 2007 byla podepsána **Lisabonská smlouva**, která vešla v platnost 1. 12. 2009, Lisabonská smlouva novelizuje stávající zakládající smlouvy - Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, do této doby neměla EU právní subjektivitu, získává ji až nyní díky Lisabonské smlouvě. Tato smlouva zahrnuje rovněž pravidlo rozhodování jednomyslností v otázkách přímých a nepřímých daní.⁴¹

Orgány Evropské Unie

- **Evropská rada** tvoří nejvyšší politický orgán EU.
- **Rada ministrů** (Rada Evropské Unie) upravuje, schvaluje nebo zamítá zákony navrhované Evropskou komisí.
- **Evropská komise** navrhuje legislativu a také zodpovídá za dodržování všech smluv a jejich porušování může trestat i sankcemi, spravuje také většinu rozpočtu Unie.
- **Evropský parlament** se podílí na schvalování legislativy EU, jeho hlavním úkolem je předkládání pozměňovacích návrhů a vyjednávání s Radou ministrů o znění konečného textu.
- **Evropský soudní dvůr** se řídí pouze zákony a smlouvami platnými v celé Unii.
- **Evropská investiční banka, Evropský měnový institut** zabývají se finančními záležitostmi Unie.
- **Evropská centrální banka** jejím prvořadým cílem je udržovat cenovou stabilitu a kupní sílu eura v eurozóně.

Právo Evropské unie

Je to zvláštní právní systém, který se odlišuje jak od mezinárodního práva, tak od práva jednotlivých členských států – vnitrostátního práva a nazývá se toto právo „komunitárním právem“. Právní systém Evropského společenství má tři systémové vlastnosti:

- Zásadu supremacie – znamená přednost práva ES před národním právem, což znamená omezení suverénních práv členských států.

---

⁴¹ Článek 113 a 115 SFEU.

- Zásadu subsidiarity – vylučuje zásah ES, pokud může být některá problematika účinně řešena členskými státy na jejich ústřední, regionální nebo místní úrovni. Na druhou stranu však předpokládá, že Společenství vykonává svou pravomoc v případě, že členské státy nebudou schopny uspokojivým způsobem dosáhnout cílů Smluv.
- Zásada přímého účinku – ustanovuje právo jednotlivce dovolávat se o dodržování komunitárního práva před vnitrostátním nebo evropským soudem.

Prameny komunitárního práva se dělí na:

- Primární právo – představují zakládající smlouvy, přístupové smlouvy a ostatní smlouvy, které mají charakter mezinárodních smluv.
- Sekundární právo – je tvořeno institucemi Evropské unie pouze na základě primárního práva, se kterým musí být v souladu, jedná se o legislativní akty orgánů EU a patří sem:
  - Nařízení – normativní právní akty zavazující instituce EU, členské státy i jejich občany. Nařízení se používají, je-li nutná nebo vhodná jednotná úprava.
  - Směrnice (direktiva) – normativní právní akty, jejich plnění předpokládá provedení (implementaci) ve vnitrostátním právu a to tak aby se právo v členských státech neodporovalo.
  - Rozhodnutí – patří mezi individuální právní akty, adresované konkrétnímu subjektu. Jsou závazná pouze pro členské státy Evropské unie a nemají obecnou platnost.
  - Stanoviska – nepatří mezi závazné právní akty, a proto je nevymahatelné. Společenství pomocí stanovisek vyjadřuje svůj postoj k vzniklým situacím.
  - Doporučení – nepatří také mezi závazné právní akty, a proto je nevymahatelné. Společenství pomocí doporučení poskytuje členským státům nezávazné návody pro jejich jednání.

3.3 Daňová koordinace⁴²

Ke sladění mezinárodních daňových systémů a jejich vzájemnému sblížení patří daňová koordinace. Jedná se především o vytváření bilaterálních nebo multilaterálních schémat zdanění za účelem omezení arbitrážních obchodů. Stupně mezinárodní spolupráce v daňové oblasti dle intenzity se dělí, viz schéma 3.1 :

⁴² KUBÁTOVÁ Květa, *Daňová teorie a politika*, 2008, ŠIROKÝ Jan, *Daně v Evropské unii*, 2010.

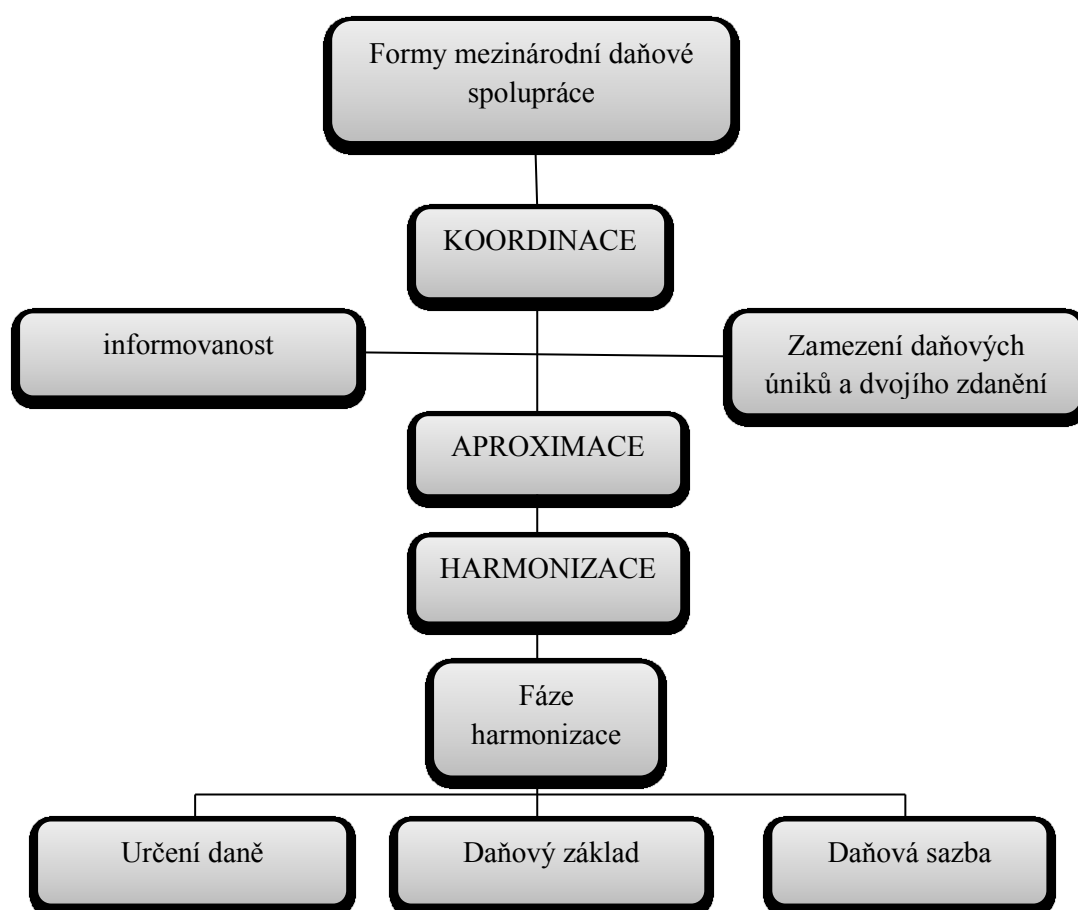
- daňovou koordinaci,
- daňovou aproximaci,
- daňovou harmonizaci.

Daňová koordinace zahrnuje jakékoliv přizpůsobení daňového systému mezi státy, ale nevede k jednotnosti daňových systémů.

Daňovou koordinaci můžeme rozdělit na dva základní typy:

- Smluvní – zavazuje státy, chovat se dle vyjednané smlouvy, proto vznikla modelová smlouva OECD či OSN⁴³ o dvojím zdanění, v EU se za smluvní koordinaci považuje vytvoření Společných pravidel pro zdaňování korporací.
- Spontánní – jde o jednostranný akt, který je výsledkem daňové soutěže, v EU můžeme mezi spontánní daňovou koordinaci zahrnout snižování daní z příjmů fyzických osob nebo právnických osob z důvodu daňové konkurence.

Schéma 3.1 Rozlišení forem mezinárodní daňové spolupráce⁴⁴

⁴³ OSN – organizace spojených národů, vznikla 26. 6. 1945

⁴⁴ Vlastní zpracování, zdroj ŠIROKÝ Jan, *Daně v Evropské unii*, 2010.

„Daňová koordinace neprobíhá pouze v Evropské unii nebo zónách volného obchodu, ale také v mezinárodních organizacích jako je OECD, OSN či Mezinárodní měnový fond.“⁴⁵

Evropská daňová koordinace nemá snahu přejít na jednotný daňový systém pro všechny členské státy EU, jde jí o zlepšení fungování vnitřního trhu. Pomocí stupňů konvergence by mělo dojít k efektivnímu působení trhu v rámci Evropské unie. Daňová koordinace představuje také nevyhnutelný nástroj na zabránění dvojitého zdanění, daňovým únikům a nečestné daňové konkurenci nebo daňovou koordinaci můžeme brát jako prostředek k podpoře hospodářského růstu a správného fungování jednotného trhu. Ve smlouvě o založení EHS 25. 3. 1957 je schválena koordinace v oblasti daní, v kapitole 2, která je nazývána „Daňová ustanovení“ a je zaměřena více na koordinaci nepřímých daní než přímých. V článku 99 je uloženo Radě ministrů, přijetí opatření pro harmonizaci legislativy týkající se nepřímých daní v míře potřebné pro fungování jednotného trhu. V průběhu času došlo, k novelizacím smluv například v Amsterodamské smlouvě z července 1997 byl vypuštěn článek 97, který již nebyl aktuální, neboť se týkal daně z přidané hodnoty, kterou již uplatňovaly všechny členské státy EU, a došlo k přečíslování původní smlouvy. Jak už jsme zmínily, v oblasti daní byla významná novelizace „Římských smluv“⁴⁶ přijetím Lisabonské smlouvy dne 13. 12. 2007 a platností od 1. 12. 2009, kde je v článku 113 a 115, že veškeré směrnice v oblasti daní budou přijímány Radou Evropské unie jednomyslně.

3.4 Daňová harmonizace⁴⁷

Daňová harmonizace znamená přiblížení a vzájemné přizpůsobení daňových soustav států na základě dodržování společných pravidel zúčastněných zemí. Jak už bylo uvedeno ve schématu 3.1, harmonizace má tři základní fáze:

- Určení daně – výběr daně, kterou je nutno harmonizovat,
- daňový základ – harmonizace metodiky konstrukce,
- daňová sazba – optimální rozpětí daní a určení minimální výše pro základní sazbu a pro sníženou sazbu např. DPH.

Samotný harmonizační proces nemusí projít všemi výše uvedenými fázemi. Daňová harmonizace co by prostředek, kterým se dosáhne jednotného trhu, může být:

- Pozitivní – jeho výsledkem je, že ve všech členských státech platí stejná pravidla. V současné době je pozitivní harmonizace zpomalována pravidlem jednomyslnosti při přijetí legislativních nástrojů (směrnice, nařízení atd).

⁴⁵ NERUDOVA Danuše, *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*, 2008, str. 19.

⁴⁶ Zakládací smlouvy EHS a Euratomu.

⁴⁷ NERUDOVA Danuše, *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*, 2008 a ŠIROKÝ Jan, *Daně v Evropské unii*, 2010.

- Negativní – jehož výsledkem není tvorba stejných pravidel pro všechny členské státy, neboť je výsledkem činnosti Evropského soudního dvora (dále ESD)⁴⁸. „Negativní harmonizace tedy nemůže sloužit jako prostředek k dosažení harmonizace, neboť neustavuje shodné postupy pro její dosažení“.⁴⁹

„Vztáhneme-li tedy definici daňové harmonizace na proces probíhající v Evropském společenství, pak lze harmonizaci chápat jako mechanismus, jehož pomocí jsou odstraňována taková daňová ustanovení, která buď vytvářejí překážky ve fungování jednotného vnitřního trhu, nebo deformují hospodářskou soutěž“.⁵⁰

Prvotní snahou - myšlenkou 60 let Evropského společenství byla celková harmonizace všech daní ve všech členských státech. Z důvodu selhání implementace harmonizačních opatření, došlo k přehodnocení původní myšlenky a daňová harmonizace se zaměřila především na nepřímé daně, které mají usnadnit proces harmonizace v oblasti s jednotným vnitřním trhem⁵¹ a jeho hladkým fungováním. Tím se z celkové harmonizace stala harmonizace pouze dílčí. Smlouvy EU zakazují diskriminaci všeho druhu zdaňovaného zboží dovezeného z jiných členských států za účelem zabezpečení ochrany volného pohybu zboží před bezdůvodným finančním zatěžováním členskými státy. Členské státy tak nesmějí, ani ve prospěch zajištění soudržnosti národní daňové soustavy, podrobovat produkty jiných členských států vyššímu vnitřnímu zdanění než jsou podrobovány podobné výrobky domácí. Smlouvy ES se vztahují i na zdanění domácího artiklu při exportu. Pokud jsou produkty z jednoho členského státu exportovány na území jiného členského státu, nesmí být podle čl. 96 Smlouvy ES náhrada vnitřních daní vyšší než ty vnitřní daně, jimž byly produkty přímo či nepřímo podrobeny.

Vznikl rovněž názor, že harmonizace v oblasti nepřímých daní by měla mít dány jisté limity, aby byla zachována daňová konkurence. Daňová konkurence má rovněž vliv na ekonomický růst, neboť pokud stát, aplikuje nižší daňovou politiku, jsou podnikatelské subjekty zatíženy nižšími daněmi a nemají potřebu převádět své podnikatelské výroby do jiného státu. Daňová soutěž tedy vede státy k poklesu a ne růstu daňových sazeb. Zároveň také zabraňuje vládám stát se monopolem, ale aby stát přilákal kapitál je nutno použít různých pobídek, subvencí a podpory podnikání. Systému daňové konkurence je také vytýkáno, že způsobuje distorze v alokaci kapitálu. Z všeobecného hlediska je daňová konkurence pokládána za prospěšnou, neboť jednotlivé členské státy mezi sebou soupeří o kapitál – mobilní činitel, kdy v rámci

⁴⁸ ESD nemůže přijímat politická rozhodnutí a rovněž v oblasti daní nahradit Evropskou radu nebo Evropskou komisi, ale nese odpovědnost za použití komunitárního práva. Skládá se z 27 soudců a 8 generálních advokátů.

⁴⁹ NERUDOVA Danuše, *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*, 2008, str. 17.

⁵⁰ NERUDOVA Danuše, *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*, 2008, str. 18.

⁵¹ Který je vymezen jako prostor bez vnitřních hranic, ve kterém jsou zaručeny čtyři svobody - volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu.

konkurence dochází ke snižování jejich daňového zatížení. Negativním stránkou je, že u ostatních států může dojít ke snížení ekonomického růstu a zároveň tím i ke snížení příjmů státních rozpočtů. Mezi další nevýhody harmonizace patří i negativní stránky daňové soutěže, které vedou k nevhodné struktuře vládních výdajů, místo přímých investic státy poskytují pobídky, což vede k neefektivnímu poskytování veřejných služeb, neumožňuje účinnou alokaci zdrojů a pobízí k přesouvání daňového nákladu z kapitálu na práci.

Bývalý evropský komisař pro daně a celní unii László Kovács rozděluje daňovou konkurenci dle povahy do tří skupin⁵²:

- „pocitivou“ – která je výsledkem preferencí voličů, jež přičítají stupni ochrany veřejných statků, vzdělávacímu systému, infrastruktuře a kapacity veřejných orgánů,
- škodlivou - jestliže je orientována na přetahování zahraničního kapitálu při současné ochraně národního trhu, čímž tvoří podmínky pro zvýšení nezaměstnanosti,
- spornou – která je na rozhraní mezi pocitivou a škodlivou, týká se zvláště vložnosti předávání daňových informací.

Metody harmonizace

Ve všeobecné rovině pro prosazení harmonizačních cílů je v rámci Evropské unie používáno několik metod odstupňovaných účinností prosazovaných cílů a to:

- Transpozice – zavádění právního předpisu Evropské unie do legislativy jejích členských států s cílem sblížení (aproximace) jejich právních řádů, bez okamžitého praktického účinku.
- Implementace – do národní právního řádu je nejen formálně vložený úmysl Evropské unie dle příslušné směrnice EU, ale je i vnitrostátně aplikován, tj. že prostřednictvím národní legislativy je zajištěno respektování, užívání i vymáhání obsahu směrnice.
- Komunitarizace vnitrostátního práva náhradou vnitrostátní právní normy předpisem z právního systému Evropského společenství.

Harmonizace DPH a spotřebních daní v rámci EU

Cílem harmonizace daně z přidané hodnoty je zajistit co možná největší míru daňové neutrality a odstranit diskriminaci dovozů a vývozů zboží mezi členskými státy a ze států třetích zemí. Harmonizační strategie v oblasti DPH je v tomto cíli zaměřována především na harmonizaci výpočtu daňového základu a na omezení počtu výjimek při oceňování daňového základu. Druhá část harmonizační taktiky v oblasti DPH spočívá v daňové sazbě, základní

---

⁵² ŠIROKÝ Jan a kol., *Daňová teorie s praktickou aplikací*, 2008.

a snížené. Všechny členské státy EU mají kromě základní sazby DPH také sníženou sazbu DPH. Pouze Dánsko si sníženou sazbu daně z přidané hodnoty nezvolilo, používá tak jen standardní sazbu na zboží a služby ve výši 25 %. Přehled sazeb DPH členských států Evropské unie je uvedeno v příloze č. 4. Pro harmonizaci daně z přidané hodnoty máme dva principy zdaňování:

- Princip země původu – označuje stav, kdy zboží a služby jsou zdaňovány v zemi původu, což znamená zavedení jednotné sazby daně pro všechny členské státy, a k takovému kroku prozatím neexistuje ze strany vlád jednotlivých zemí ochota, jelikož ve všech zemích je výnos DPH podstatným příjmem veřejných rozpočtů a omezila by se tak jejich fiskální nezávislost.
- Princip země spotřeby (země určení) – podle něj se daň vybere až v členském státě, ve kterém se nachází příjemce plnění a použije se tedy sazba platná pro zemi, ve které bylo zboží nebo služba přijata, aby bylo zamezeno dvojí zdanění. V současné době je DPH v Evropské unii vybírána na základě tohoto principu.

Jednotnost „daňového“ území EU způsobila, že mezi členskými státy nejsou, celní hranice a obchod nepodléhá celnímu dohledu. Vznikl tak intrakomunitární obchod.⁵³ Ve vzájemném obchodu se neuplatňují žádná cla ani množstevní omezení. Z tohoto důvodu vstoupily v účinnost nařízení Rady č. 218/92 nebo nařízení č. 3330/91, aby ulehčily vzájemný obchod a kontrolu v EU byly povinně zavedeny:

- daňové identifikační číslo – pro rozlišení členských států byl přidělen dvoumístný alfabetycký kód,
- datový systém VIES – umožňuje jednotlivým členským státům informace o intrakomunitárním dovozu nebo vývozu,
- kontrolní statistický systém Intrastat - je založen na povinných statistických měsíčních hlášeních zachycujících pohyb zboží, odeslání a příjem intrakomunitárních plnění.

Počáteční myšlenkou bylo harmonizovat jak strukturu, tak i daňové sazby jednotlivých typů spotřebních daní. Postupem času, ale nakonec došlo k harmonizaci jen strukturální části prostřednictvím minimálních sazeb, které musí každý stát EU dodržovat. Při harmonizaci spotřebních daní (akcízů), tak jako u DPH, byl zvolen princip zdaňování podle země určení. Akcízy mají převážně formu jednotkové daně, výjimku tvoří složený akcíz u cigaret, kde se uplatňuje jednotková sazba + ad valorem. V oblasti akcízů je dán rovněž zřetel na snižování

---

⁵³ Obchod mezi členskými zeměmi EU.

emisí. Dle Kjótského protokolu smí členské státy unie poskytovat daňové výhody těm společnostem, které zavádí opatření ke snižování emisí. Dále se také členské státy zavázaly, že nebudou používat další spotřební daně, které by ohrožovaly stabilitu vnitřního trhu. Přestože lze u nepřímých daní zaznamenat velkou míru harmonizace, existují mezi státy unie difference ve výši aplikovaných sazeb stejně jako u udělovaných výjimek a počtu výrobků podléhajících netradičním daním (např. na odpad, čokoládu nebo motorová vozidla). U akcízů lze za překážky vnitřního trhu považovat nadále aplikované výjimky u některých výrobců ve vybraných státech Unie, které tak mohou znevýhodňovat producenty z ostatních členských zemí. Sice platí ve vzájemném obchodě zásada, že produkt legálně vyrobený a uvedený na trh v jednom členském státě musí mít volný vstup i na trhy všech ostatních členských zemí EU, bez ohledu na to, zda odpovídá nařízením těchto členských států. Znevýhodnění je sledováno také u výjimek osvobozujících produkty od spotřební daně, ale také u netradičních spotřebních daní.

V budoucnu se dá očekávat pokračující trend harmonizace spotřebních daní doprovázený zvyšováním sazeb, lze se domnívat, že dojde k nárůstu počtu netradičních spotřebních daní i v dalších státech Evropské unie, které jim umožňuje směrnice Rady 2008/118/ES. S ohledem na dané tradice ve vybraných státech nemusí být další část harmonizačního procesu úspěšná.

4. Analýza transakční daně

V kapitole 3 byl popsán harmonizační proces v rámci Evropské unie, a tato kapitola bude obsahovat jednu z daní, která se nyní má stát přímou daní v rámci harmonizačního procesu v Evropské unii. Jde o daň z finančních transakcí.

4.1 Obecné souvislosti pro vznik transakční daně

Jako první s myšlenkou zavedení daně z transakcí přišel John Maynard Keynes, který v roce 1936 chtěl tímto způsobem omezit finanční spekulace, mělo jít o národní daň. Dále na něj navázal James Tobin v roce 1978, navrhoval, mezinárodní zdanění na všechny spotové konverze měn.⁵⁴ Tobin chtěl zpomalit finanční trh, uvést ho do lepšího souladu se skutečnou ekonomikou a posílit úlohu měnové politiky. Tato daň byla odmítána bankéři a ekonomy, později byl její koncept zobecněn, a to na všechny finanční transakce. Proto je v některých člancích nebo finančními odborníky uváděna jako „Tobinova daň“. I přes široký záběr zdanění nezahrnuje finanční transakce, na nichž se podílejí domácnosti a podniky. Mělo by být omezeno na krátkodobé transakce mezi dvěma finančními institucemi. V letech 2007 – 2009 zasáhla globální ekonomiku finanční krize, pro stabilitu a důvěryhodnost finančních služeb, byly ze stran některých států nutné finanční výpomoci bankám, některé dokonce ve formě majetkového vstupu státu⁵⁵ a mělo to rovněž za následek rekordní rozpočtové deficity. Proto byla ze strany států G-20 v roce 2009 dána žádost Mezinárodnímu měnovému fondu (dále IMF)⁵⁶, aby se touto oblastí zabýval a doporučil nějaká řešení. Dle zadání by měla daň pro finanční odvětví být podstatnou a spravedlivou pomocí na úhradu nákladů spojených s vládními intervencemi na stabilizaci bankovního systému. V roce 2010 se touto problematikou obsáhle zabývaly i orgány Evropské unie. Ze strany Evropské komise byl členským státům dán návrh na vytvoření fondu (na národní úrovni nebo na úrovni EU), do něhož by tato daň byla odvedena. K vytvoření fondu se členské státy vyjádřily zamítavě. Z tohoto důvodu přišel návrh na zavedení daně z finančních transakcí⁵⁷ pro finanční sektor.

---

⁵⁴NERUDOVÁ Danuše, *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*, 2011.

Spot - nákup nebo prodej deviz za kurz aktuální v daném okamžiku s tím, že dodání a placení se uskuteční zpravidla do dvou pracovních dní.

Konverze - proces, při kterém je aktivum nebo pasivum, jehož cena je určena v jedné měně, vyměněno za aktivum nebo pasivum, jehož cena je určena v jiné měně.

⁵⁵ Ve Francii vláda za tuto pomoc chtěla, po bankách pouze slib že zachovají úvěry pro domácnosti a firmám i v době krize. Německo za poskytnutou pomoc mohlo mluvit do činnosti bank, investičního rozhodování a rozdělování zisku.

⁵⁶ IMF - byl vytvořen na konferenci konané v Bretton Woods v červenci 1944, sídlo je Washington D.C.

⁵⁷ Daň z finančních transakcí (financial transaction tax neboli FTT) či daň z finančních aktivit (financial activities tax čili FAT). FTT dle bankéřů je jakousi daní z přidané hodnoty na všechny finanční operace a FAT je nějakou daní ze zisků a odměn ve finančním sektoru

Česká republika si jako jediná vyhradila právo bankovní daň nezavést a ostatní členské státy si zavádějí bankovní daň samostatně.

4.2 Daň z finančních aktivit

Mezinárodní měnový fond⁵⁸ si nechal udělat analýzu, kterou požadovali partneři G20 a byla předložena v závěrečné zprávě v červnu 2010 viz tabulka 4.1. Jaké výsledky se týkají členských států Evropské unie je v tabulce odlišeno modrou barvou.

Jsou rozlišovány tři varianty⁵⁹:

- FAT 1 – počítá se zdaněním hrubého provozního zisku a veškerých mzdových nákladů a následné odečtení výše hrubého fixního kapitálu, zpráva Mezinárodního měnového fondu hovoří o součtovém typu VAT (DPH),
- FAT 2 (rent- taxing FAT) – ve formě zdanění výdělků anebo zisků nad stanovenou míru, záměrem je postihnout hlavně vyšší management bank, který svým chováním může zapříčinit finanční krizi,
- FAT 3 (risk – taxing FAT) – tato daň se má vztahovat pouze na příliš rizikové obchody, ale zavést takovou to daň je značně nereálné, neboť rozeznat obchod s rizikem nad stanovenou mez je skoro nemožné. V tabulce 4.1 jsou uvedeny odhady FAT 3 a to jako součet 15% ROE⁶⁰.

Daň z finančních aktivit zdaňuje všechny druhy aktivit a nemá diferencované účinky na krátkodobé a dlouhodobé transakce. Je to jen způsob, jak zvýšit daňové příjmy přicházející z bank.

---

⁵⁸ <http://www.imf.org/external/np/g20/pdf/062710b.pdf>

⁵⁹ RAHM Jiří, Konstrukce bankovní daně a její využití v praxi, Studentská vědecká odborná činnost, Univerzita Karlova v Praze, 2011

⁶⁰ Return on Equity - návratnost vlastního kapitálu: ukazatel návratnosti (výnosnosti, rentability) vlastního kapitálu rovnající se podílu zisku a vlastního kapitálu

Tabulka 4.1 Daně z finančních aktivit – Potenciální základ daně z příjmů

(V procentech z HDP, pokud není stanoveno jinak)

Státy	FAT 1				FAT 2		FAT 3	
	Zisky (1)	Hrubé investice (2)	Mzdy (3)	Základ daně (4)=(1-2+3)	"Přebytek" mezd (5)	Základ daně (6)=(1-2+5)	Zisk z 15 procent ROE(7)	Základ daně (8)=(5+7)
Austrálie	3.2	0.7	3.8	6.4	0.5	3.0	0.4	0.9
Belgie	2.2	0.8	2.8	4.2	0.3	1.8	1.1	1.5
Dánsko	1.8	0.4	2.5	4.0	0.3	1.8	0.4	0.7
Finsko	1.1	0.3	1.2	1.9	0.2	0.9	0.0	0.2
Francie	1.4	0.8	2.7	3.3	0.3	0.9	0.5	0.8
Rakousko	2.1	0.8	2.7	4.0	0.3	1.7	1.5	1.8
Island	3.2	0.9	4.2	6.5	0.5	2.8	3.3	3.8
Irsko	5.9	0.6	3.2	8.4	0.4	5.7	1.4	1.8
Italie	1.7	0.4	2.3	3.6	0.3	1.6	0.1	0.4
Japonsko	4.6	...	2.2	6.8	0.3	4.9	0.1	0.4
Kanada	3.0	1.3	3.9	5.6	0.5	2.2	0.3	0.8
Korejská republika	4.5	0.6	2.5	6.4	0.3	4.2	0.2	0.5
Lucembursko	14.9	0.7	9.0	23.2	1.1	15.3	4.6	5.7
Maďarsko	2.1	0.3	1.9	3.6	0.2	2.0	0.6	0.9
Německo	1.5	0.3	2.3	3.6	0.3	1.5	0.2	0.5
Nizozemsko	2.7	1.1	3.3	4.9	0.4	2.0	0.2	0.6
Norsko	1.8	0.4	1.4	2.7	0.2	1.5	0.2	0.3
Portugalsko	3.8	1.6	2.6	4.8	0.3	2.6	0.2	0.5
Spojené království	2.8	0.7	3.9	6.1	0.5	2.7	0.6	1.1
Spojené státy	3.2	0.9	4.4	6.6	0.5	2.8	0.2	0.7
Španělsko	2.1	0.7	2.1	3.5	0.3	1.7	0.7	0.9
Švédsko	1.2	0.6	1.9	2.5	0.2	0.9	0.4	0.7

Vlastní zpracování dle - Source: OECD - STAN Indicators Database, WEO, BankScope, IMF staff estimates

4.3 Návrh daně z finančních transakcí v EU

Dne 28. 09. 2011 předložila Komise Evropské unie návrh na zavedení nové daně z finančních transakcí, neboť finanční sektor je vyjmut z daně z přidané hodnoty. Uvedla dva důvody k rozhodnutí zavést transakční daň (FTT) :

1) Dle Komise by měl finanční sektor spravedlivým dílem přispívat k upevnění veřejných financí v členských státech, protože hrál roli při vzniku hospodářské krize a dostalo se mu od vlád velmi významné finanční podpory. Návrh by tedy znamenal vytvoření významných dodatečných daňových příjmů z finančního sektoru, jako obecný nový zdroj výnosů veřejných

rozpočtů a redukci nákladů případných budoucích krizí. Pro vysoké zisky ve finančnictví, které jsou zproštěny daně z přidané hodnoty a tím uživatelé bankovních služeb platí menší daně, je zvýšení daní v tomto odvětví zvláště odůvodněné.

2) Koordinovaný rámec na úrovni EU by napomohl posílení jednotného trhu Evropské unie, odrazení od rizikového obchodování, zamezení narušení hospodářské soutěže, pevný vnitřní trh finančních služeb.

Daň z finančních transakcí by měla progresivní charakter, protože zákazníci finančních institucí, stejně jako tyto instituce samotné, pokud obchodují vlastním jménem, patří k nejbohatším částem společnosti. Bylo tedy třeba najít takovou sazbu daně, aby vedla k rovnováze záměru jak změny chování finančního sektoru, tak k daňovým výnosům. Je totiž zřejmé, že čím vyšší je daňová sazba, tím větší má daň účinky na krátkodobé transakce a tím nižší je výnos. Navrhnuté minimální sazby jsou z důvodu snížení co nejvíce rizika, aby se finanční instituce nepřemísťovaly do zemí, kde není povinná daň z finančních transakcí. Nízké sazby mají zajistit příjem pro EU a zároveň i pro členské státy. Daňová sazba by měla být přezkoumána po určité době např. po třech letech z hlediska možného jejího zvýšení nebo snížení. Tato daň by se také mohla stát novým „vlastním zdrojem“, z něhož by Evropská unie financovala své politiky ve prospěch všech. A příspěvky členských států by z tohoto důvodu mohly být nižší. Daň z finančních transakcí by měla vycházet ze zásady daňové rezidence banky nebo obchodníka. Tato zásada znamená, že jsou zdaněny příjmy v členském státě, v němž se nachází sídlo finanční instituce zapojené do transakce. Dle návrhu by měla být daň uvalena na všechny transakce s finančními nástroji mezi finančními institucemi pod podmínkou, že se alespoň jedna z těchto finančních institucí považuje za usazenou v EU. Ke zdanění by došlo nejen u transakcí prováděných na organizovaných trzích, ale i na těch mimo burzu.

Se zavedením této daně nejsou spojeny téměř žádné administrativní, technické nebo hospodářské náklady, protože tyto transakce již probíhají na počítačích. Je ovšem zapotřebí vyvinout zvláštní počítačový program. Výběr daně by probíhal prostřednictvím obchodního systému, a ten většinou probíhá elektronicky. Splatnost daně by tím byla ve stejný den jako úhrada transakce. Je pamatováno i na vzniklé potíže, nebo pokud by daň nebyla zpracována elektronicky, tady je dána lhůta tří pracovních dnů od okamžiku vzniku daňové povinnosti. Směrnice také stanoví pro účastníky transakce takzvaný princip ručení. To znamená, že všechny strany transakce, včetně osob jiných než finanční instituce, budou společně a nerozdílně povinny hradit daň z transakce v případě, že ji uvedená finanční instituce ve lhůtě nezaplatí. I u transakční daně jsou některé transakce z úhrady daně vyloučeny, platilo by

to třeba pro takové transakce, kterých se účastní domácnosti nebo malé a střední podniky jako např. hypotéky, bankovní úvěry nebo příspěvky na pojistné smlouvy. Zdaněny by nebyly ani měnové spotové transakce a zvyšování kapitálu společností nebo veřejných subjektů, včetně například veřejných rozvojových bank, vydáním dluhopisů a akcií na primárním trhu.

V současné době má daň z finančních transakcí ve svém daňovém systému jedenáct členských států⁶¹ EU již v určité formě, a znamená to, že státy, které tuto daň mají, zavedenou by měly svou legislativu upravit, uplatňovat minimální sazby a harmonizovat daňový základ podle pravidel Evropské unie o dani z finančních transakcí. Ty členské státy, které tuto transakční daň nemají zavedenou, by si ji měly implementovat do svých daňových systémů.

Převody akcií a dluhopisů by se zdaňovaly sazbou 0,1 % a deriváty sazbou 0,01 %. Jak je uvedeno, daň má velice nízkou sazbu, ale měla by se aplikovat při každém prodeji aktiva- při finanční transakci. Finanční transakcí se rozumí výměna finančních nástrojů mezi bankami, investičními podniky nebo jinými finančními institucemi⁶², které se tím stanou daňovými poplatníky.

Mezi finanční nástroje patří:

- cenné papíry,
- dluhopisy,
- akcie,
- deriváty,
- strukturované finanční produkty.

4.4 Uplatnění variant transakční daně⁶³

Daně z finančních aktivit v členských státech, např. Dánsko zdaňuje mzdy ve finančním sektoru sazbou přesahující 9 %, Francie má zavedenu daň z bilančních položek, konkrétně 0,25 % z RVA⁶⁴. V roce 2010 Francie rovněž zavedla dočasnou daň z bonusů ve finančním sektoru se sazbou 50 % z částek přesahujících 27 500 EUR což je vlastně varianta FAT 2. Daň na jedno použití zavedla v roce 2011 také Velká Británie za stejných podmínek jako Francie, což je sazba 50 % z částek přesahujících 27 500 EUR. Maďarsko zavedlo bankovní

---

⁶¹ Belgie, Kypr, Francie, Finsko, Řecko, Irsko, Itálie, Rumunsko, Polsko, Spojené království, Maďarsko

⁶² Jako jsou pojišťovny, zajišťovny, burzovní makléři, penzijní fondy, subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů, regulované trhy, alternativní investiční fondy, jako hedgeové fondy, holdingové společnosti atd.

⁶³ VOSTATEK Jaroslav, Zdanění a dotování finančního sektoru, In: Sborník z 5. mezinárodní vědecké konference Finanční trhy a jejich regulace v podmínkách dozrívání světové finanční krize. Praha: VŠFS, 2011

⁶⁴ RVA – rizikově vážené aktivity, Při výpočtu rizikově vážených aktiv jsou zohledněny tři druhy rizik: riziko úvěrové, rizika tržní a riziko operační.

daň v roce 2010, tato daň má platit v zemi tři roky. Výše bankovní daně v Maďarsku je 0,5 % ročně z celkové sumy aktiv banky, pojišťovny nebo další finanční instituce, je-li tato suma vyšší než 50 miliard forintů (4,4 miliardy korun) nebo 0,15 % ročně bude činit daň z celkové sumy aktiv banky, nepřevyšuje-li tato suma 50 miliard forintů. Od roku 2011 byly v Rakousku zavedeny dvě daně stabilizační ve výši 0,055 % pro banky s bilanční obnosem 1-20 mld. EUR a 0,085 % se sumou nad 20 mld. EUR a zvláštní stabilizační odvod pro deriváty se sazbou 0,013 %. Mezi další členské země, které zavedly bankovní daň, patří Švédsko, Lotyšsko a Portugalsko. Od roku 2012 se přidalo i Slovensko a zavedlo bankovní daň u vybraných finančních institucí, její výpočet je 0,4 % z hodnoty pasív snížených o sumu vlastního jmění a o hodnotu chráněných vkladů (tj. retailové vklady).

Zavedením této daně je reakce na finanční krizi a zvýšení příjmů státního rozpočtu daného státu. Pouze Německo vybrané peníze z bankovní daně nemá součástí státního rozpočtu, ale vytvořilo zvláštní fond, do kterého jsou tyto finanční prostředky odváděny. Nízká sazba daně je pro státy výhodnou, neboť nezatěžují příliš bankovní sektor, a mají jistý příjem do státního rozpočtu. Jen Maďarsko nasadilo velice vysoké sazby daní, tím zvýšilo příjem, ale jen dočasně, neboť přílišné zdanění příjmů se nelíbí největší bance na trhu a zvažuje o úplném odchodu z tohoto trhu. Také špatnou zkušenost se zavedením transakční daně - FTT má Švédsko, které tuto daň zavedlo v lednu 1984, jejíž sazba původně činila 0,5 % a byla uvalována na nákup akcií a opcí. V roce 1986 došlo ke zvýšení daňové sazby a daň také začala být vyměřována i při nákupu dluhopisů. To se ovšem investorům nelíbilo a jejich reakce na zavedení této daně byla přesun na londýnskou burzu a do dánské Kodaně. Švédský opční trh téměř přestal existovat a obchody s termínovými kontrakty se snížily téměř o 98 %. Z toho důvodu Švédsko daň z finančních transakcí zrušilo a v letech 1990 - 1991 došlo k znovu oživení obchodu ve Stockholmu.

5. Závěr

Protože legislativní návrhy v EU v daňové oblasti podléhají souhlasu všech členských států a musí být odsouhlaseny jednomyslně, jak je uvedeno v Lisabonské smlouvě, je osud návrhu transakční daně dosud značně nejistý. Proto padl nový návrh o zavedení transakční daně alespoň v zemích eurozóny.

Na jedné straně jsou zde odpůrci ze strany Evropské centrální banky nebo organizace Asociace certifikovaných účetních a mezi odpůrce patří také i některé členské země jako např. Velká Británie, Švédsko a rovněž i někteří zástupci České republiky - vláda⁶⁵, kteří s tímto návrhem daně nesouhlasí a poukazují především na negativní důsledky, mezi které patří to, že zvýšené náklady finančních institucí budou převedeny na občany, vlastníci bankovní účty u těchto institucí či na podílňiky v podílovém fondu nebo na klienty penzijních fondů nepřímo nakupující a prodávající dluhopisy a akcie, ve formě navýšení určitých poplatků. Proto, aby nebylo tak snadné pro finanční instituce promítnout zvýšenou daň do poplatků, je v návrhu uvedeno, že se bude jednat jen o transakce mezi finančními institucemi a nebude se vztahovat na transakce s domácnostmi nebo podniky. Dále pak bude-li tato daň zavedena pouze v Evropě a ne globálně, je zde obava, že finanční subjekty přesunou své finanční operace do zemí, kde podobná regulace neplatí. V době volného pohybu kapitálu, vyplývá obava Velké Británie i z toho, že by byla zasažena londýnská City, která je nazývána finančním centrem Evropy. Velká Británie by byla ochotna k této dani přistoupit v případě zavedení daně v globálním rozsahu. Proto komise Evropské unie hodlá návrh transakční daně opět předložit i na blížícím se summitu G20 v červnu 2012, ale i tady jsou odpůrci například Spojené státy nebo Čína.

Na druhé straně Německo a Francie o tuto transakční daň velice usilují, proto padl nový návrh, o zavedení transakční daně alespoň v zemích eurozóny. Dánsku, které v letošním roce předsedá Radě Evropské unie, byl v březnu zaslán otevřený dopis s podpisy zástupců devíti členských zemí⁶⁶ se žádostí o zařazení znovu jednání o zavedení daně z finančních transakcí. Když se to nepodaří, pak by o její zavedení pokusily usilovat nejprve jen Německo a Francie, chtějí tím dát "příklad" celé EU. Se zavedením transakční daně se počítá od roku 2014, to jestli bude pouze v eurozóně nebo v celé EU záleží pouze na vzájemné koordinaci a harmonizaci členských států. Může se rovněž stát, že nakonec bude daň zavedena globálně, pokud k ní tedy přistoupí i partneři v G20.

⁶⁵ Senát dal transakční dani tak říkajíc zelenou a tento návrh podpořil. Je to také proto, že máme vládu pravicovou, zatím co v senátu je větší část levicová.

⁶⁶ Za Itálii – italský premiér, za Francii, Rakousko, Belgii, Španělsko, Finsko, Řecko a Portugalsko – ministři financí.

Evropská unie by ráda získala přímý příjem do rozpočtu od členských států a to ve formě již zmíněné transakční daně, jak bylo v práci uvedeno, díky tomuto příjmu by bylo možno snížit příspěvky, které v současné době členské státy musí odvádět. V oblasti přímých daní je harmonizace brána ze strany členských států spíše jako zásah do fiskální nezávislosti, která je nástrojem fiskální politiky. Mezi překážky v harmonizačním procesu přímých daní patří rovněž rozdílnost sazeb, progresivní či rovná daň, odčitatelné položky nebo množství daňových úlev v členských státech.

V harmonizačním procesu v oblasti nepřímých daní již došlo k podstatnému souladu. Harmonizace DPH je téměř celková, v oblasti akcízů sice neustále naráží na historicky zakořeněné produkty, u kterých se producenti brání např. Francie, Itálie – víno, Irsko – whisky, likéry. Ale jsou to jen výjimky, větší část byla harmonizována hlavně z důvodu snadného fungování jednotného vnitřního trhu a mezinárodního obchodu. Česká republika si také vyjednala výjimku a to zrovna u bankovní daně.

Daňový systém ČR je podobný daňovým systémům zemí Evropské unie. Proto byla u jednotlivých daní uvedena jejich charakteristika. Samotné výpočty daňových základů jsou ovlivňovány mnoha faktory, mezi něž patří slevy na daních, odčitatelné úlevy na daních, různé sazby daní. V České republice se neustále mění daně, čímž se zvyšují administrativní náklady a náročnost, které se odráží v cenách a to je břemenem pro obyvatelstvo.

Použitá literatura:

- [1] KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie – úvod do problematiky, 2.vyd. Praha: ASPI, a.s., 2009, 120s., ISBN 978-80-7357-423-9.
- [2] KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika, 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [3] NERUDOVÁ, Danuše. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. 2. vyd. Praha: ASPI, 2008. 260 s. ISBN 978-80-7357-386-7.
- [4] NERUDOVÁ, Danuše. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 320 s. ISBN 978-80-7357-695-0.
- [5] ŠIROKÝ, Jan a kol. Daňová teorie s praktickou aplikací, 2.vyd. Praha: C.H.Beck, 2008. 301s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- [6] ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii. 4. vyd. Praha: Linde, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7201-799-9.
- [7] VANČUROVÁ, Alena. LACHOVÁ, Lenka. Daňový systém 2010. 10.vyd. Praha: 1.VOX a.s., 2010. 355 s. ISBN 978-80-86324-86-9.
- [8] VOSTATEK, Jaroslav. Zdanění a dotování finančního sektoru, In: Sborník z 5. mezinárodní vědecké konference Finanční trhy a jejich regulace v podmínkách doznívání světové finanční krize. Praha: VŠFS, 2011.

Legislativa:

Zákon č.338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č.357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č.353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č.261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů , ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č.280/2009 Sb., Daňový řád, ve znění pozdějších předpisů zákon č.30/2011 Sb.

Vyhláška č. 459/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní prameny - elektronické zdroje:

[1] RAHM, Jiří. *Konstrukce bankovní daně a její využití v praxi*, Studentská vědecká odborná činnost, Univerzita Karlova v Praze, 2011

[2] Úřední věstník Evropské unie. *Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Daň z finančních transakcí (stanovisko z vlastní iniciativy)*. 11. 2. 2011. [online] 2012. Dostupný na [www](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:044:0081:0089:CS:PDF):
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:044:0081:0089:CS:PDF>

[3] EUROSOP - oficiální server Ministerstva zahraničních věcí ČR informujícím o integraci ČR do EU. [online] 2011,2012. Dostupný na [www](http://www.euroskop.cz/):
<http://www.euroskop.cz/>

[4] Delegace Evropské komise v ČR. Dostupný na [www](http://www.evropska-unie.cz):
(www.evropska-unie.cz), http://ec.europa.eu/news/economy/110113_1_cs.htm#top

[5] SPOLEČNÝ TRH. Vývoj *společného trhu po druhé světové válce*, 12. 12. 2006.[online] 2011. Dostupný na [www](http://eko.fsv.cvut.cz/jednotnytrhu/spolecny_trh_po.htm):
http://eko.fsv.cvut.cz/jednotnytrhu/spolecny_trh_po.htm

[6] Útvar místopředsedy vlády pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR. *Analýza dopadů Lisabonské smlouvy*, leden 2010. [online] 2012. Dostupný na [www](http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/Analyza-dopadu-Lisabonske-smlouvy.pdf):
<http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/Analyza-dopadu-Lisabonske-smlouvy.pdf>

[7] MATOUŠEK Pavel. *Harmonizace daňových systémů v EU a národní zájmy členských států*. Katedra finančního práva PF PU Olomouc.[online] 2012. Dostupný na [www](http://www.upol.cz/uploads/media/JUDr._Matousek.pdf):
http://www.upol.cz/uploads/media/JUDr._Matousek.pdf

[8] EVROPSKÝ PARLAMENT [online] 2011,2012. Dostupný na [www](http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact_sheets/info/data/how/characteristics/article_7148_cs.htm):
http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact_sheets/info/data/how/characteristics/article_7148_cs.htm

[9] PENÍZE. CZ *Historický vývoj evropské integrace*: 13. 4. 2004 [online] 2011. Dostupný na [www](http://www.penize.cz):

<http://www.penize.cz/hdp/16577-historicky-vyvoj-evropske-integrace>

[10] ZBÍRAL Robert a kolektiv. *Evropské instituce (ne)JSOU věda*. Univerzita Palackého v Olomouci (Katedra politologie a společenských věd Právnické fakulty): [online] 2012.

Dostupný na [www](http://eu-bibliografie.eu/node/1552): <http://eu-bibliografie.eu/node/1552>

[11] MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Mezinárodní měnový fond*. [online] 2012. Dostupný na [www](http://www.mfcr.cz):

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/mfo_imf.html

[12] BusinessInfo.cz. Oficiální portál pro podnikání a export. *Daň z finančních transakcí*. [online] 28. 09. 2011. Dostupný na [www](http://www.businessinfo.cz):

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/aktuality-z-evropske-unie/dan-z-financnich-transakci/1000661/61988>

[13] BusinessInfo.cz. Oficiální portál pro podnikání a export. Velká Británie: Zahraniční obchod země. [online] 2012. Dostupný na [www](http://www.businessinfo.cz):

<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/velka-britanie-zahranicni-obchod-zeme/6/1000687/>

[14] BusinessInfo.cz. Oficiální portál pro podnikání a export. Spotřební daně. 20. 02. 2009 [online] 2012. Dostupný na [www](http://www.businessinfo.cz):

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelske-prostredi/spotrebni-dane-bariery-na-vnitrim-trhu/1000520/51553/>

[15] SZAROWSKÁ Irena. Slezská univerzita, Obchodně podnikatelská fakulta Karviná *Stav harmonizace daně z přidané hodnoty v Evropské unii*. [online] 2012. Dostupný na [www](http://www.mpra.ub.uni-muenchen.de/19935/1/Stav_harmonizace_DPH_v_EU.pdf):

http://mpira.ub.uni-muenchen.de/19935/1/Stav_harmonizace_DPH_v_EU.pdf

[16] EUROSOP.CZ. Věcně o Evropě. Luděk Urban (FSV UK) *Volný pohyb zboží*. [online] 2012. Dostupný na [www](http://www.euroskop.cz):

<http://www.euroskop.cz/8734/sekce/volny-pohyb-zbozi/>

- [17] EVROPSKÁ KOMISE EU Office Česká spořitelna, a.s. Datum: říjen 2009
Finanční krize a opatření EU v oblasti finančního dohledu. [online] 2012. Dostupný na [www:](http://ec.europa.eu/ceskarepublika/news/issues/091027_csac_oct_cs.htm)
http://ec.europa.eu/ceskarepublika/news/issues/091027_csac_oct_cs.htm
- [18] BAUMRUKOVÁ Jana. ČSOB. *Maďarsko namísto úspor zavedlo bankovní daň.* 23. 7. 2010. [online] 2012. Dostupný na [www:](http://www.csob.cz/cz/sme/infoservis/legislativa-a-pravo/problematika)
<http://www.csob.cz/cz/sme/infoservis/legislativa-a-pravo/problematika>
[eu/Stranky/infodet.aspx?para=6544](http://www.csob.cz/cz/sme/infoservis/legislativa-a-pravo/problematika)
- [19] A FAIR AND SUBSTANTIAL CONTRIBUTION BY THE FINANCIAL SECTOR
FINAL REPORT FOR THE G-20. Prepared by the Staff of the International Monetary Fund
Table A6. 1. Financial Activity Taxes—Potential Tax Base. June 2010. [online] 2012
Dostupný na [www:](http://www.imf.org/external/np/g20/pdf/062710b.pdf)
<http://www.imf.org/external/np/g20/pdf/062710b.pdf>
- [20] HAMPL Mojmir. ČNB. *Daň pro „hamižné bankéře“.* 22. 6. 2011. [online] 2012.
Dostupný na [www:](http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2011/cl_11_110622.htm)
http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2011/cl_11_110622.htm
1
- [21] Evropská unie – portál o EU. *Daň z finančních transakcí: EU by měla spěchat pomalu.*
[online] 15. 03. 2012. Dostupný na [www:](http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/interview/dan-z-financnich-transakci-eu-by-mela-spechat-pomalu-009716)
<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/interview/dan-z-financnich-transakci-eu-by-mela-spechat-pomalu-009716>
- [22] ČTK, MYNAŘÍK Jindřich, zdroj: ISIFA/Lidové noviny, Senát podpořil zavedení evropské bankovní daně — Ekonomika — ČT24 — Česká televize.mht [online] 13. 3. 2012.
Dostupný na [www:](http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/163762-senat-podporil-zavedeni-evropske-bankovni-dane/)
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/163762-senat-podporil-zavedeni-evropske-bankovni-dane/>
- [23] Kapitola 8. Mezinárodní integrace, [online] 2012. Dostupný na [www:](http://gis.zcu.cz/studium/dbg2/Materialy/html/ch08.html)
<http://gis.zcu.cz/studium/dbg2/Materialy/html/ch08.html>

[24] EurActiv.cz, Německo a Francie na summitu vyzvou k daňové koordinaci. 24.01.2012[online] Dostupný na [www:](http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/nemecko-a-francie-na-summitu-vyzvou-k-danove-koordinaci-009541)
<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/nemecko-a-francie-na-summitu-vyzvou-k-danove-koordinaci-009541>

[25] Finance.cz, Petr Gola Jak zdaňuje EU? Klesají tam přímé daně nebo naopak? 21. 9. 2011, [online] 2012. Dostupný na [www:](http://www.finance.cz/zpravy/finance/325968-jak-zdanuje-eu-klesaji-tam-prime-dane-nebo-naopak-/)
<http://www.finance.cz/zpravy/finance/325968-jak-zdanuje-eu-klesaji-tam-prime-dane-nebo-naopak-/>

Seznam zkratk:

DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
ES	Evropské společenství
ESAE	Evropské společenství atomové energie
ESD	Evropský soudní dvůr
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
FAT	Daň z finančních aktivit
FO	Fyzická osoba
FTT	Daň z finančních transakcí
IMF	Mezinárodní měnový fond
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OEEC	Organizace pro Evropskou hospodářskou spolupráci
OSN	Organizace spojených národů
PO	Právnická osoba
ROE	Ukazatel rentability vlastního kapitálu
RVA	Riziko vážených aktivit
ZDP	Zákon o daních z příjmů

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že:

-jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

-beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci použít (§ 35 odst. 3);

-souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

-bude sjednáno, že VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavře licenční smlouvu s oprávněním užít toto dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

-bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 01. 05. 2012

Martina Ministrův

Seznam příloh

- Příloha č. 1   Sazby daně z minerálních olejů §48 zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
Sazby daně z lihu § 70 zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
- Příloha č. 2   Sazby daně z vína a meziproduktů § 96 zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
Sazby daně z tabákových výrobků § 104 zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
- Příloha č. 3   Sazby daně ze zemního plynu a některých dalších plynů dle § 6 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- Příloha č. 4   Přehled členských států Evropské unie
- Příloha č. 5   Tabulka: Sazby DPH v EU pro rok 2012 (v %)

